

séiert, och zu verschiddene statisteschen Elementer kënn. An d'Fro ass gestallt ginn: Wéi ass et ze explizéieren, dass an deenen enge Spideeler d'Durée moyenne de séjour méi héich ass, an deenen anere Spideeler d'Durée moyenne de séjour méi kuerz ass? Bon, éischstens kann dat dorop zrëckzeféiere sinn, dass et Differenzen an der Populatioun vun de betreite Leit gëtt. Et ass awer zum gudden Deel och op d'Ausrichtung vun de Palliativservicer zrëckzeféieren.

Wann een zum Beispill zu Ettelbréck eng méi niddreg Durée moyenne de séjour huet wéi am CHL, ass dat ënner anerem dorop zrëckzeféieren, dass d'Équipe mobile, déi no bausse geet, am Centre Hospitalier du Nord gutt dévlopéiert ass. An dat gesäit ee scho bei den Dotatiounen. Do steet méi Personal an deem Beräich zur Verfügung wéi an aneren Haiser, déi eng aner Optioun geholl hunn.

Dat sinn Elementer vun Erklärungen. Et gëtt sécher nach aner Erklärungen, mä ech kommen herno nach eng Kéier dorop zrëck. Dat muss ee méi genee kucken, wann een net nëmmen e Rapport iwwert den État vun der Situatioun mécht, mä wann ee méi an d'Déift eraeet an déi qualitativ Elementer, d'Evaluatiounselementer mat eranhëlt.

Ech wëll och soen, dass d'Réseauë sech gutt dévlopéiert hunn an e seriöt Ugebuet an deem dote Beräich maachen. Iwwerhaapt, an ech mengen, et wier de Servicer an dem Personal an de Medeziner onrecht gedoen, wann ee bei deser Geleeenheet just op déi Karenzen, déi et nach gëtt, géif insistéieren a vergiessen ze insistéieren, dass grad an deenen dote Servicer a grad an deenen dote Réseauen en onwahrscheinlechen Engagement ze fannen ass, an dass vill Leit d'Palliativgesetz net ofgewaart hunn, fir eng Formatioun ze maachen, fir sech dran ze engagéieren, an och verschidden Institutiounen laang Palliativmedezin praktizéiert hunn, ier d'Gesetz do war.

Et gëtt eng gutt Aarbecht um Terrain gelescht, an ech mengen, wann een op eenzel Problemer hiweist a se generaliséiert, dann ass dat ongerecht vis-à-vis vun deenen engagéierte Persounen, déi sécher net esou Situatiounen zouloossen, wéi se heiansdo geschildert ginn. Dass dat ka virkommen, selbstverständlech, an do muss mer drop schaffen. Mä dass ee generaliséiert, wier sécher falsch.

Wat d'Prise en charge financière vun de Soins palliatifs ugeet, muss ee soen, dass am Spidolsberäich dat an der Zwëschenzäit ganz gutt klappt. Wann ee vun de Réseauë schwätzt, wou mer Diskussiounen nach hunn, déi weiderginn, wou ech menger Kolleegin och Merci soe fir déi exzellent Zesummenaarbecht, déi mer an deem dote Beräich hunn, do ginn ech awer dervun aus, dass déi Diskussiounen iwwer Nomenclaturé kuerzfristeg kënnen zu engem Enn bruecht ginn.

Ech stelle fest, dass d'Zesummenaarbecht tëschent den Acteure gutt ass, ënnerschiddlech gutt ass, selbstverständlech perfectibel ass, an ech huelen déi Proposition, déi gemaach gëtt vun deene verschiddene Riedner, fir eng Plattform anzusetzen, dankend un. Dat ass schonn op informellem Plang präfiguréiert, an ech géif mengen, dass net allze vill Schwieregkeeten do sinn, fir dat ze formaliséieren.

Iwwerengs hu mer ganz gutt Erfahrungsge-maach, zum Beispill am Beräich vun der Psychiatrie, wou mer esou eng Plattform, déi elo net léigiféiert ass, mä déi awer unerkannt ass, wou déi fonctionnéiert, wou mer formidabel Fortschréttler konnte maachen.

Ech géif mer och wënschen, vu dass d'Konzepter do esou villsäiteg sinn, dass vläicht déi Kooperation tëschent de Spideeler nach méi intensiv gëtt an dass een déi verschidde Konzepter nach méi regelméisseg échangéiert, fir ze kucken, wat besonnesch gutt gräift a wou een aus den Erfahrungsge deenen anere ka léieren.

Richtig ass, dass een dee Carnet de soins nach eng Kéier muss op de Leescht huelen, well dat ee vun deene Punkten ass, déi am mannsten Adhësioun fonnt hunn am Secteur, an ech mengen, dat ass ee vun deene Punkten, dee mer an enger positiver Approche sollen ugoen.

Formatioun. Ech mengen, et ass enorm vill um Terrain geschitt. Et bleift nach vill ze maachen. Vill geschitt ass um Niveau vun de Coursen, déi vun Omega 90 ugebuede ginn. Vill geschitt ass op Säite vun Alformec. Eng vun de Virriednerinnen, d'Madame Marie-Josée Frank, huet drop higewisen, dass et nëmmen en Drëttel vun de Generalisten ass. Ech mengen, et ass impressionnant, dass en Drëttel vun de Generalisten an esou kuerzer Zäit dat gemaach hunn.

Et ass keng geschenkte Formatioun gewiescht. Et ass eng zolidd Formatioun. An dass, wat d'Fleegepersonal ugeet, mer an der Zwëschenzäit, bei deene Coursen, déi ugebuede sinn, an engem Rythme de croisière si vun ëm 300 Leit pro Joer, déi ausgebild ginn, dat ass impressionnant. Dat ass, mengen ech, och ganz positiv.

Dat hënnert eis net drun, dass mer der Formatioun, esou wéi dat am Gesetz virgesinn ass, e Kader solle ginn. Et gëtt en Avant-projet de règlement grand-ducal, deen zënter enger gewëssener Zäit virläit. Dee gëtt zrëck op de Leescht geholl an da kucke mer, deen ze finaliséieren.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Ministre de la Santé.**- D'Fro ass opgeworf ginn - ech mengen, et war d'Madame Mutsch, Presidentin vun der Santéskommissioun -, ob et an der Rei wär, dass - ech maachen elo e klengen Exkurs an eng aner Diskussioun -, dass en Etablissement géif soen, eng Euthanasie ass an eise Maueren net dran.

Ech muss soen, wéi mer déi Diskussioun hate mat de Spideeler, hat ech eng kloer Positioun. Et ass keng Relatioun tëschent engem Patient an engem Haus. Wann et ëm aktiv Stierfhëllef geet, dann ass et eng Relatioun tëschent engem Patient, dee säi leschte Wëllen ausgedréckt huet, a sengem Dokter. An ech géif mengen, dass insbesondere - an ech schwätze fir dee Beräich, wou ech zoustänneg sinn -, dass insbesondere an engem Etablissement hospitalier do net ka gesot ginn, an eise Mauere gëtt dat net gemaach.

Et ass d'Fro opgeworf gi vun (veuillez lire: vun dem Hospiz) Omega 90. Ech wëll just drop hiweisen, dass den Hospiz Omega 90 am Spidolsgesetz an der Zwëschenzäit als Etablissement hospitalier ugesinn ass. Also, zumindest meng Positioun ass an deem dote Beräich kloer. An et mécht ee sech wierklech ee Service, wann een net deen doten Débat als Institutioun feiert, mä wann een déi Relatioun tëschent Patient an Dokter respektéiert. Ech mengen, dat ass d'Ausrichtung vum Gesetz. Dat gëllt a mengen Aen och fir aner Etablissementer.

Ech wollt just nach ganz kuerz, ier ech dann de Staf iwwerginn u meng Kolleegin, e puer Punkten opgräifen, déi an der Motioun opgeworf gi sinn. D'Plattform hunn ech beäntwert. Evaluatioun, wa méiglech Evaluation externe awer, wou den Terrain ganz staark muss implizéiert sinn: Hunn ech kee Problem dermat, huet d'Regierung kee Problem dermat. Mir hunn eis ofgeschwat iwwert déi Motioun zu dem Règlement iwwert d'Ausbildung. Ech mengen, ech hunn lech dat gesot, wat ze soe war.

Just e lescht Wuert iwwert de Congé d'accompagnement, wat just um Rand ugeschwat ginn ass. An deem éischte Joer, wou de Congé d'accompagnement a Kraaft war, wou nëmmen zum Deel vum Joer konnt beusprocht ginn, ware 55 Familjen, déi dovou profitéiert hunn, déi e genotzt hunn, wat och ganz gutt ass. Net vill Deeg, dräi an en hallwen Dag am Duerchschnëtt. An dat Joer duerno, wou de Régime de croisière erreecht war, waren et eppes iwwer Honnert Leit, déi de Congé d'adieu oder Congé d'accompagnement beusprocht hunn, an ongefëier deeslewechten Duerchschnëtt. Et muss een elo kucke bis dass een déi definitiv Chiffere vun 2011 huet. Mä ech mengen och, dass dat ganz rasonabel beusprocht gëtt an dass et e ganz valabelt Ugebuet ass, wat de Leit gemaach gëtt.

Iwwert déi Suggestiounen, déi gemaach gi sinn iwwer am Moment nach illegal Drogen, maache mer eis e Gefalen, wann een dat an engem anere Kader mécht, mat vill Nuancen a mat vill Fangerspëtzegëfill.

Voilà, dat gesot, géif ech d'Bühn fräimaache fir meng Kolleegin.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Gesondheitsminister. D'Wuert kritt elo d'Familljeministesch, d'Madame Marie-Josée Jacobs.

► **Mme Marie-Josée Jacobs, Ministre de la Famille et de l'Intégration.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech géif och virun allem emol wëlle soen, dass mer op déi vill positiv Effeten, déi d'Gesetz hat an deene puer Joren, wou et eréischt besteet, sollen hiweisen. Amplaz dass mer vläicht ëmmer nëmme kucken, wat iwwerall net gutt ass, sollte mer eis och emol freeën iwwer alles dat, wat konnt erreecht ginn.

Wann een no zwee Joer, an dat soen ech bei ville Geleeënheeten, no zwee Joer Rapportë maache geet, da kann een net erwaarden, dass da bis am leschten Detail och nach evaluéiert wier ginn, wéi och nach d'Leit dat alles emfonnt hätten. Déi Délaie sinn dofir einfach ze kuerz. Duerfir, mengen ech, soll ee verhalen, wann een esou Saache mécht, dass ee sech weinstens fënnf Joer soll Zäit losse vu vireran, amplaz d'Leit ze quälen, fir do Saachen ausze-

fëllen, déi een iwwerhaapt dee Moment nach net ka soen.

Ech wëll mech och deene Mercien alleguerten uschlëssen. All déi Leit, déi an deem ganze Beräich do schaffen, dat sinn d'Dokteren, dat sinn d'Infirmieren an all d'medezinescht, also paramedezinescht Personal, Personnel de santé, fir et richtig ze soen, mä och vill Bénévoler, déi sech doranner engagéieren, dass mer viles konnten errechen. Well virun enger Rei vu Jore wor dat keen Thema an der Santé, et wor just eent an der Famille. A mäi Virgänger, de Fernand Boden, weess sech gutt dorun ze erënnere, dass e vill gekämpft huet, fir et op en aneren Niveau mat eropzekeréien. Dat hu mer alles glécklecherweis erreecht. An duerfir, mengen ech, ass dat e grouse Fortschrétt.

Wat awer elo méi spezifesch mäi Beräich ubelaangt: Mir hunn am Règlement grand-ducal geschriwwen, d'Prise en charge palliative, déi misst an allen Altershaiser, Maisons de soins a Services d'aides à domicile agefouert ginn. A mir gesinn och, dass d'Leit doranner sech beméien, fir dohinner ze kommen.

Dat Zweet, wat mer agefouert hunn, dat sinn d'Normen, déi minimal mussen agefouert ginn an déi musse respektéiert ginn. All Haus an all Service muss bis 2015 iwwer 40% vu Personal verfügen, wat d'Qualifikatioun an de Soins palliatifs huet.

En drëtt Element, wat am Règlement vun der Famille drasteet, dass ass, dass eng Permanence vu 24 Stonnen op 24 Stonne vu Personal muss do sinn, déi an der Palliativmedezin weinstens 260 Stonne Formatioun gemaach hunn, fir eben dat ze verhënnere, wat och vun der Madame Frank gesot gouf, dass eng Partie vu Leit mussen an d'Spidol goen, well dann déi Leit, déi do sinn, net onbedéngt déi Formatiounen hunn an dat net kënnen maachen.

Ech denken, dass also domadder, wa Personal do ass, wat dat gutt beherrscht, dass alles aneschtens ka goen an dass dat net méi muss dann néideg sinn.

Vill ass iwwert d'Formatioun hei geschwat ginn. Ech wëll och soen, dass déi Formatiounen wierklech enormen Zoulaf fannen an dass och nach vill Leit dovou profitéieren, bei Omega, mä awer och iwwer Omega eraus an aneren Organisationsiounen, déi dat maachen, wou an deene leschte Jore weinstens 1.000, 1.600 Leit mëttlerweil sinn, déi eleng am Fleegeberäich schaffen, déi déi Formatiounen hunn.

Op där anerer Säit selbstverständlech, an d'Madame Lorsché hat hei gefrot, wéi et wier bei de Gestionnaire bei Behënnerten. Och do hu mer gesot, dass déi eng adequat Hëllef missten ubidden, ouni dass mer deenen natierlech kënnen virschreiwen, dass se esou vill Personal hunn, wat forméiert ass, well et jo awer relativ seelen de Fall ass, dass an deenen Haiser där Leit do sinn.

Mä ech menge wierklech, dass et virun allem awer d'Formatioun ass, déi an deene leschte Joren enorm zougeholl huet. Datselwecht zielt och fir den Ambulatoire, wou och hei drop higewise ginn ass, dass, en attendant, dass déi Nomenclature do ass fir d'Services ambulatoires, mer 150 Euro den Dag pro Persoun mat zwee Servicer, déi konventionéiert si beim Familljeministère, während 90 Deeg kënnen de Leit déi Hëllef zur Verfügung stellen.

Et sinn am Joer 2010 - dat sinn déi lescht Zuelen, déi ech hunn - 155 Persounen do en charge geholl ginn, mat engem Montant total vun 362.500 Euro, déi mer dobäi ausginn hunn. Ech denken, dass dat och eppes ass, wat net ze vernoléisseg ass, well et wierklech de Leit awer méi Hëllef gëtt wéi dat, wat se brauchen.

Och interessant, dass an deene Servicer Leit sinn, déi anerer, déi vläicht manner Erfahrung hunn, awer och da kënnen ëm Rot froen, fir en och kënnen ze soen, wat se nach besser kënnen maachen oder wéi se a verschiddene Fäll kënnen domadder ëmgoen. An doriwwer eraus een och do mierkt, dass ganz vill vun deene Leit dann d'Geleeënheet hunn, fir dass se kënnen doheem stierwen an net erëm mussen zrëck an d'Spidol goen, wou se dann dat eigentlech jo och net wollten.

Mir hunn och eng aner interessant Zesummenaarbecht, an zwar an der Groussregioun, wou en Austausch och besteet iwwert d'Formatioun, sougutt mam Saarland wéi och mat Rheinland-Pfalz, fir och do déi Échangen ze maachen an och ze kucken, dass mer eng Kéier an deenen nächste Joren et vläicht och fäerdegkreien, fir e Master a Palliativmedezin hei op der Universitéit kënnen ze maache respektiv och vläicht mat enger vun deenen aneren Universitéiten zesummen. Dat muss ee gesinn. Dat si jo net esou schrecklech vill Leit, déi wahrscheinlech géifen a Fro kommen.

Mä ech sinn op jidde Fall total mat all deene Leit d'accord, déi soen, dass et net nëmmen

duergeet, dass ee Palliativfleege a -medezin mécht, mä dass ee wierklech et fäerdeg kritt. Eenzel Haiser hunn dat gemaach. Ech denken zum Beispill un d'kommunaalt Altersheim vum Syndicat vu Clief, déi all hir Leit an déi Formatioun geschéckt hu vu Palliativfleege.

Wa mer schwätzen iwwer Kultur, déi mer gären hätten, dass dat eng Kultur géif ginn, da muss och jiddweree Formatiounen kreien. Da geet et net duer, wann dräi Infirmiëren dat wëssen oder fënnf Aide-soignantes, mä da muss dat eppes sinn, wat an de Käpp vun alle Leit dran ass, well et dann och aneschtens vun deenen aneren zur Kenntnis geholl gëtt an och jiddwereen dat ka matdroen, wéi wann dat, wéi gesot, nëmmen e puer Leit sinn, déi dat maachen.

Här President, ech gesinn, dass Der ufänt he mir ze blénken.

Ech soen lech alleguerte Merci, och fir déi Baiträg, déi Der hei gesot hutt, a Merci fir Är Opmierksamkeet.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci der Familljeministesch. Domadder wier d'Diskussioun ofgeschloss. Mir kéimen elo nach zur Ofstëmmung iwwer eng Motioun, déi fraktiounsiwwergräifend gedroe gëtt, esou dass mer do par main levée kënnen driwwer ofstëmmen.

Vote sur la motion 1

Wien ass mat der Motioun vun der Madame Marie-Josée Frank d'accord?

Dat schéngt mer d'Unanimitéit ze sinn. Domadder wier dann och déi Motioun ugeholl.

Da kéime mer elo zum leschte Punkt vun eisem Ordre du jour vun de Mëtteg, nämlech de Projet de loi 6338 iwwert d'Récidive internationale. Hei ass d'Riedezäit nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech bis elo ageschriwwen: d'Madame Polfer, den Här Bodry, den Här Braz an den Här Henckes. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

4. 6338 - Projet de loi relative à la récidive internationale et portant modification

- de l'article 372 du Code pénal; et

- de l'article 34 de la loi du 6 octobre 2009 renforçant le droit des victimes d'infractions pénales et portant modification

- du Code d'instruction criminelle,

- du Code pénal,

- de la loi modifiée du 12 mars 1984 relative à l'indemnisation de certaines victimes de dommages corporels résultant d'une infraction et à la répression de l'insolvabilité frauduleuse,

- de la loi modifiée du 16 juillet 1986 relative à certains modes d'exécution des peines privatives de liberté,

- de la loi modifiée du 10 août 1992 relative à la protection de la jeunesse

Rapport de la Commission juridique

► **M. Gilles Roth (CSV), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mat dësem Gesetzesprojet setze mir eng europäesch Kaderdécisioun iwwert d'Récidive internationale, also eng Widerhuelungsdot, a Lëtzeburger Recht ëm.

Mir reparéieren awer haut mat dësem Projet de loi och eng Panne, déi eis an der legislativer Aarbecht d'lescht Joer ënnerlaf ass.

Et war dat beim Gesetzesprojet iwwert déi sougenannte Convention de Lanzarote, wou dat erkläertent Zil war, méi haart Strofe fir sexuell Verbrüche géint iwwer vu mannerjährege Kanner anzeféieren.

Op engem spezielle Punkt, dem Attentat à la pudeur géint iwwer engem Kand vu manner wéi eefel Joer, ass iertümlecherweis d'Strofmooss am Endeffekt awer manner héich ausgefall wéi virun der Gesetzesännerung.

Éischtens emol zur sougenannter Récidive internationale. Gëtt eng Persoun vun engem Lëtzeburger Gericht beschëllegt, eng Strofdot begaangen ze hunn, da kënnen fir d'Festsetze vun der Strof och Verurteilungen a Betruecht gezu ginn, déi virdru vun engem Strofgerecht aus engem aneren EU-Memberstat verhaange goufen.

Déi national Regele vun der Récidive spillen an dësem Fall, wéi wann déi Verurteilung virun

engem Lëtzebuerger Gericht gesprach gi wier. Dat heescht konkret, dass en Täter, deen am Ausland schonns een zolitte Casier huet an hei am Land eng nei Strofdot mécht, méi haart dofir ka bestrooft ginn.

D'Regele vun der Récidive internationale spillen um Niveau vun der Untersuchungshaft. Konkret heescht dat, dass en Täter, dee sech fir d'éischte Kéier virun engem Lëtzebuerger Gericht weinst enger Strofdot muss verantworten, awer am Ausland schonns een zolitte Casier huet, wuel kaum nach mat enger Entloossung aus der Untersuchungshaft - enger sougenannter Mise en liberté provisoire - dærf rechnen.

D'Regele vun der Récidive internationale spillen och bei der Festsetzung vun dem Strofmoooss. Kënnt et zu enger Verurteilung weinst enger Strofdot zu Lëtzebuerg an huet den Täter schonns e Casier am Ausland, da gëtt d'Strofmoooss hei am Land méi héich, bis zum Duebele vum Maximum, deen op där Strofdot steet.

Schliesslech spillen d'Regele vun der Récidive internationale och beim Ofsetze vun der Strof. Dat spillt am Kontext vun dem zu Schraasseg beschtkannten Artikel 100 aus dem Code pénal iwwer eng fréizäiteg Entloossung aus dem Prisong, mä och am Kontext vun dem sougenannte Congé pénal.

Ass een am Prisong, well ee fir d'Éischt eng Strofdot begaangen huet, da kann de Prisonnier e Congé pénal no engem Drëttel vun der Strof ufroen. Bei engem Récidiviste geet dat eréischt no der Halschent vun der Strof.

D'Ëmsetzung vun der europäescher Kaderdécisioun geschitt formell duerch en neien Artikel 57-4, dee mir an de Code pénal aschreiw.

Op Urode vun dem Statsrot hu mir déi franséisch Gesetzgebung iwwerholl. Dëst huet de Virdeel, dass bei Interpretationsschwieregkeeten eis Richter sech kënnen um der franséischer Jurisprudenz orientéieren.

Här President, ëm méi wéi Interpretationsschwieregkeeten, mä villméi ëm eng penibel legislativ Panne geet et beim zweete Punkt vun dësem Gesetzesprojet.

Viru gutt zwou Wochen huet sech am Kontext vun enger Gerichtsaffär op engem Stater Gericht weinst engem sougenannten Attentat à la pudeur erausgestallt, dass zënter dem Juli 2011 een Ugrëff op d'Schimmt géintiwwer engem Kand vu manner wéi eelef Joer net méi als Crime, mä als Delikt betruecht gëtt.

An anere Wierder: D'Stof, déi op esou enger einzelner Dot steet, läit net méi bei fënnf bis zéng Joer Prisong, mä jee no Ëmstänn nach bei zwee bis fënnf Joer Prisong. D'Prisongsstrof ass also weider ginn, mä d'Strofmoooss ass manner laang.

Mat dem Gesetz vum 16. Juli 2011 iwwert de Schutz vun de Kanner géintiwwer sexuelle Mëssbräich hu mir generell d'Strofdoten an deem Beräich drastesch verschäerft. Mir hunn duerfir nei Strofdoten agefouert gehat. Mir hunn och den Alter vum Kand, wat duerch dës Gesetzgebung geschützt gëtt, vu virdu 14 op elo 16 Joer eropgesat.

Mir hunn an deem Beräich generell sougenannt Circonstances aggravantes, also erschwéierend Ëmstänn virgesinn, wann d'Strofdot sech op ganz jonk Kanner bezunn huet - also verstärkte Schutz.

D'Gesetz gouf och duerfir eestëmmeg hei an der Chamber gestëmmt an dobausse begréisst. Et ass och formell den 29. Juli 2011 a Kraaft getrueden.

Mä et war kengem opgefall, dass ee Saz, dee fréier een Attentat à la pudeur géintiwwer engem Kand vu manner wéi eelef Joer als e Crime bestrooft hat, vergiess gouf ze iwwerhuelen. Duerfir kann en Ugrëff op d'Schimmt géintiwwer engem Kand vu manner wéi eelef Joer net méi mat enger Maximalstrof vun zéng Joer, mä just nach mat engem Maximum vu fënnf Joer Prisong bestrooft ginn.

Doduerch, dass aus dem Crime een Delikt gouf, ass d'Verjähung vun esou enger Strofdot och méi kuerz ginn. Et ass um Plang vun der Verjähungsfrist, wou d'Konsequenze vun dem legislativen Iertum am meeschten zum Virschäi kommen.

Fir d'Ausmooss vun dësem legislativen Iertum - deen, wéi gesot, kee wollt - richtig anzuschätzen, ass de Procureur général duerfir och an d'Justizkommissioun komm.

Zu deem Ganze folgend Prezisiounen:

1. Wat ass iwwerhaupt en Attentat à la pudeur? Mä dat ass een onsittlecht Verhale géintiwwer enger anerer Persoun, zum Beispill wann ech dës géint hire Wëllen onsittlecht beréieren, hir géint hire Wëllen ee Kleedungsstéck ausdinn.

Een Attentat à la pudeur ass deemno ze ënnerscheide vun engem Viol, enger Vergewaltigung.

2. Wéi vill Gerichtsfäll sinn duerch dëse legislative Feeler betraff? Den Aussoe vun dem Procureur général an der Justizkommissioun no sinn him bis elo véier Affäre bekannt.

Zwou Affäre si schonns verhandelt an en Uerteel ass och dora gesprach. An deenen zwou aneren Affären ass d'Instruktioun ofgeschloss. Hei misst de Prozess deemnächst kënne stattfannen.

Bei enger vun deenen zwou Affären dierft et, den Aussoe vun dem Procureur général no, nieft dem Attentat à la pudeur och gläichzäiteg zu enger Uklo weinst Viol kommen. Dat ass ee Crime. Esou dass de legislativen Iertum an dësem konkrete Fall keng direkt Auswierkungen dierft hunn.

Keng, ech widderhuelen, keng vun deene véier Affären huet iergendeppes mat sougenannte Mëssbrauchsfäll an der kathoulescher Kierch ze dinn!

3. Wat ass déi konkret Auswierkung vun dem legislativen Iertum op déi Fäll? Dat bleift am Endeffekt un de Richter ze entscheiden.

D'Rechtslag, déi ass folgend: Mat dem Gesetz iwwert den Afferschutz vum 6. Oktober 2009 gouf generell d'Verjähungsfrist fir Delikter vun dräi op fënnf Joer an d'Luucht gesat. Dat Gesetz ass den 1. Januar 2010 a Kraaft getrueden an applizéiert sech op Strofdoten, déi no dem 1. Januar 2010 begaange goufen.

Gemäß dem Afferschutzgesetz leeft d'Verjähungsfrist géintiwwer mannjährege Kanner no hirem 18. Liewensjoer eréischt un. Mat enger Ëmännerung vun dem Afferschutzgesetz duerch de Projet de loi, iwwert dee mer haut ofstëmmen, kucke mir dës Bestëmmung vum Ulafe vun der Verjähungsfrist ab dem 18. Liewensjoer och op all déi Fäll unzewenden, wou d'Verjähung bis op den Dag vum Akraafttriede vun dem Gesetz, iwwert dat mer ofstëmmen, nach net ofgelaf ass.

Domat sollen déi zäitlech Auswierkunge vun eise legislativen Iertum esou kuerz wéi méiglech gehale ginn.

Doraus ergi sech konkret folgend Rechtssituationen.

Éischstens, een Attentat à la pudeur, dat virun dem 1. Januar 2010 géintiwwer engem Kand vu manner wéi eelef Joer begaange gouf, war zwar deemools ee Crime, et gouf awer duerch de legislativen Iertum een Delikt. No engem allgemenge Rechtsprinzip spillt fir den Täter do déi sougenannten «loi la plus douce», also dat fir hie méi favorabelt Gesetz. Deemno ass et en Delikt mat enger Verjähungsfrist vun dräi Joer.

Esou ee Fall gouf och virun der Kriminalkummer viru 14 Deeg verhandelt. Well aus deem Crime een Delikt gouf, huet sech d'Kriminalkummer an engem Uerteel vum leschte 25. Januar dëst Joer inkompetent erkläert, fir iwwert de Fall ze befannen.

Passt awer op! Duerch eng sougenannte Procédure de règlement des juges kënnt dës Affär elo virun eng correctionnel Kummer, wou se nei um Fong verhandelt ka ginn. Do stellt sech dann ënner anerem awer d'Fro vun der Verjähung.

An enger zweeter Affär an deemselwechte Genre ass virgëschter en Uerteel komm. Hei ass eng Prisongsstrof vu sechs Joer, dovunner véier mat Sursis probatoire, gesprach ginn. D'Kriminalkummer war hei kompetent, fir iwwert de Fong vun där Affär ze befannen. Firwat? Mä well e sougenannte Concours réel vu méi Strofdote virlooch.

Zweetens, mat deem heitege Gesetz kucke mir den Zäitraum vun eise legislativen Iertum esou kuerz wéi méiglech ze halen an all Fäll nach ofzedeken, wou d'Verjähungsfrist nach net ofgelaf ass. Duerfir spillt duerch d'Zusummespill vun deem heitege Gesetzesprojet an dem Afferschutzgesetz konkret fir en Attentat à la pudeur, wat no Mëtt Februar 2009 - also virun dräi Joer - gemaach gouf, d'Verjähung eréischt ab dem 18. Liewensjoer vun dem Affer, wat während fënnf Joer - also bis zu sengem 23. Liewensjoer - nach Zäit huet, fir Plainte ze féieren.

Drëttens, bei engem Attentat à la pudeur géigeniwwer engem Kand vu manner wéi eelef Joer, wat tëschent dem 1. Januar 2010 an dem Dag vun dem Akraafttriede vun deem Gesetz, iwwert dat mir haut ofstëmmen, begaange gouf - loosse mer soe Mëtt Februar 2012 -, ass den Impakt vun eise legislativen Iertum manner grouss. D'Verjähungsfrist ass do fënnf Joer. Si spillt eréischt ab dem 18. Liewensjoer vun dem Affer. D'Affer kann also bis zu dem 23. Liewensjoer nach Plainte féieren.

D'Strofmoooss ass am Prinzip dat vun engem Crime, also fënnf bis zéng Joer Prisong, mat Ausnahm vun der Period vu Juli 2011 bis Mëtt Februar 2012, wou d'Strofmoooss dat vun engem Delikt ass, konkret also eng legal Strof vun zwee bis maximal fënnf Joer.

De legislativen Iertum huet also fir all Fäiten ab Mëtt Februar 2009 keng Auswierkung op d'Verjähungsfrist. Dat manner wéi eelef Joer aalt Affer vun engem Attentat à la pudeur, deen no Mëtt Februar 2009 begaange gouf, ka bis zu sengem 23. Liewensjoer Plainte féieren. Fir d'Period tëschent dem Juli 2011 a Mëtt Februar 2012 spillt awer ee manner héicht Strofmoooss - dat vum Delikt amplaz vum Crime. Et gëtt keng Period, wou Stroffräiheet wier.

Véiertens, en Attentat à la pudeur géigeniwwer engem Kand vu manner wéi eelef Joer, wat no dem Akraafttriede vun dem heitege Gesetz, also no Mëtt Februar 2012, begaange gëtt, huet eng Verjähungsfrist vun zéng Joer, déi eréischt ufänkt mat dem 18. Liewensjoer vun dem Affer. D'Affer kann an deem Fall also bis zum 28. Liewensjoer Plainte féieren. Dat legaalt Strofmoooss ass ee Minimum vun zéng Joer Prisong.

Mat dësem Gesetzesprojet ginn also souwuel d'Verjähungsfrist wéi och d'Strofmoooss fir en Ugrëff op d'Schimmt vun engem Kand vu manner wéi eelef Joer erëm wesentlech verschäerft. Dëst konkret zu der legaler Rechtssituatioun.

Dat definitiiv Strofmoooss gëtt vu Fall zu Fall am Endeffekt duerch d'Gerichter festgeluecht, well aner Considératione wéi zum Beispill de sougenannte Concours réel vu méi Strofdoten, Circonstances atténuantes oder soss Ëmstänn een Afloss kënnen hunn.

Här President, an der Justizkommissioun gouf och d'Fro vun enger eventueller Entschiedegung vun dem Affer vun engem Attentat à la pudeur opgeworf an deene Fäll, wou duerch de legislativen Iertum eng Verjähung vun der Strofdot antreffe géif. Dat ass eng komplex Fro, déi ee muss an engem méi breede Kader kucken.

Éischstens besteet an deene Fäll ëmmer d'Méiglechkeet fir d'Affer, eng Entschiedegung iwwer e Prozess um Zivilgericht anzekloen. Hei spillt eng Verjähungsfrist vun 30 Joer.

Doriwwer eraus ass et déi generell Fro vun der sougenannter Responsabilitéit vun dem État législateur. Eminent Juristen, wéi d'Hären Tony Bieber a Georges Ravarani, hu sech och mat där Fro befaasst. Et muss ee se am Kontext vun dem Gesetz vum 1. September 1988 iwwert d'Responsabilitéit vun dem Stat respektiv den Artikelen 1382 an 1383 vun dem Code civil kucken. Dës Bestëmmunge ginn net direkt op déi zivilrechtlech Verantwortung vun dem Gesetzgeber an. Generell ass esou eng Responsabilitéit vun dem État législateur net auszuschleissen. D'Fäll, wou si kënne spillen, ginn awer ganz restriktiv gekuckt.

Den Tony Bieber schreift heizou am Livre jubilaire vum Statsrot vum 1957: «Rançon de toute vie en société, le réaménagement de l'ordre juridique est l'objectif même de toute vie en société, et toute réforme sociale et économique est à ce prix. En principe on ne peut donc rationnellement songer - sous peine de paralyser l'activité étatique ou de ruiner les finances publiques - de permettre aux personnages ou catégories de personnes à qui une réforme cause quelque dommage de mettre en échec l'application de la loi ou de demander compensation pécuniaire.»

Prinzipiell schéngt et am Kontext vun der Responsabilité de l'État législateur eng Rechtsdoctrine ze ginn, dass d'Responsabilitéit vun dem Gesetzgeber kann engagéiert sinn am Fall, wou e Gesetz géint d'Verfassung oder eng international respektiv europäesch Gesetzgebung verstéisst an doduerch e Schued entstanen ass.

Dëse Schued muss awer direkt, schwéier a speziell e klenge Grupp vu Persounen betreffen, also net d'Generalitéit vun de Leit. D'Konditiounen an d'Modalitéite vun der Entschiedegung missten an deem Fall och duerch e Gesetz geregelt ginn. Dat sinn déi prinzipiell Regeln. All aner Konkusiounen géifen d'Missioun vun dem Rapporteur dépasséieren.

An der Justizkommissioun gouf gëschter zum Schluss och op d'Gesetz vum 12. Mäerz 1984 iwwert d'Entschiedegung vu Kierperschied vun Affer vun Infractiounen higewisen. Dëst Gesetz applizéiert sech ausdrécklech op Sexualdelikter. Ob d'Konditiounen vun dem Gesetz an engem konkrete Fall gi sinn, ass am Endeffekt eng Décisioun, an dësem Fall, vum Justizminister.

Här President, zum Schluss, Merci all de Membere aus der Justizkommissioun, déi op eng konstruktiv Aart a Weis zesumme mat dem Minister, senge Servicer an och dem Procureur général gehollef hunn, dës penibel Panne erëm ze redresséieren. Dat a manner wéi dräi Woche mat Passage duerch de Statsrot. De Statsrot huet och kee Problem mat dem Text gehat, sou wéi en dem Vote virläit.

Ech verweise fir de Rescht op mäi schrëftleche Rapport, dee gëschter eestëmmeg vun der Commission juridique ugeholl gouf, an ech ginn d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioun.

Ech soen lech zum Schluss Merci fir d'No-lauschteren, a Merci, Här President, dass Der mer eng Minutt 36 méi ginn hutt.

(Hilarité)

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Rapporteur. Als éischte Riedner ass den Här Bettel agedroen. Här Bettel, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Här President, Dir Damm an Dir Härren, fir d'Éischt wëll ech dem Gilles Roth Merci soe fir säi Rapport, dee wéi gesot en Text ass, deen zwou Composanten huet: eng Kéier d'Récidive internationale an eng Kéier e Rectificatif vun engem Text, wou mer all zesummen e Bock geschoss hunn - wéi een op gutt Lëtzebuergesch seet -, e Problem, wou ech duerno am zweeten Deel wëll drop zrëckkommen.

Also deen éischten Deel vun der Récidive internationale ass eng Décision-cadre, déi och luewenswäert ass. Et kann net sinn, dass een an engem Land e Casier judiciaire huet, dee bien fourni ass, an dann an d'Ausland geet an do wéi e Primeraner géif bei eng Chambre du conseil goen an da lafe gelooss ginn, dass een an der Sitzung wéi een, dee kee Casier huet, géif bestrooft ginn an duerno bei der Exécution des peines wéi wann en nach ni eng Strofdot gehat hätt och dovunner kéint profitéieren.

Dofir ass et scho wichteg, dass ee weess, dass et keng Grenze gëtt an der Kriminalitéit an dass, wann een eng Strofdot an engem Land mécht, dass dann de Casier aus deem Land och zielt. An an der Récidive wësse mer jo ganz genau, dass virdu bei de Circonstances atténuantes de Casier judiciaire eng Roll hätt kënne spillen: dass ee seet, et zielt net. Ech mengen, hei kann een net vu Primo-délinquant schwätzen. Hei ass de Fait elo, dass et och dann nach an d'Récidive fält, wat jo am Fong dann nach eng Aggravation vun der Peine duerno..., oder op jidde Fall och zrëckbehalde gëtt vun de Richter.

Wéi gesot ass et och wichteg, dass an deenen dräi Partië gekuckt gëtt. Dat heescht, eng Kéier bei der Liberté provisoire, déi ee kann ufroen, eng Kéier um Fong an eng Kéier duerno bei der Exécution des peines - déi dräi Etappen am Fong, wann ee wëllt, an engem Prozess. Dofir wärte mer och dësen Text stëmmen.

Dann, Här President, kënnt déi zweet Saach. Dat ass déi, wou mer den Text musse rectificéieren.

Ech wëll lech soen, Här President, dass ech fir d'Éischt dem Här Besch wëll och Merci soen, eise Sekretär an der Commissioun, well mer net méi spët wéi dës Woch en Text kritt hunn, wou mer och elo den Texte initial hunn. Ech mengen, et ass wichteg, dass mer bei all Text, dee mer an Zukunft kréien an der Commission juridique - an net nëmmen an der Commission juridique, mä insgesamt -, och wëssen, net nëmmen, wat d'Regierung gären hätt, mä och den Texte initial, fir ze kucken, wat geännert gëtt.

Ech wëll kengem soen elo, et ass der Chamber hir Schold oder et ass der Regierung hir Schold, well déi jo den Text déposéiert hat, a mir hunn net genuch opgepasst, oder dem Conseil d'État seng Schold, well deen eis net drop opmierksam gemaach huet, oder souguer - well dat huet nach kee gesot - de Parquet, deen e Réquisitoire geschriwwen huet, dee jo net konform zum Text war, an eng Chambre du conseil, déi e Renvoi gesprach huet, dee jo net konform zum Gesetz war. Dat heescht, et sinn zeg Leit, déi et net gemierkt hunn.

Souguer an der Sitzung - wann ech richtig informéiert sinn - um Gericht sinn eréischt d'Acteure vun der Justiz drop opmierksam ginn, wéi en Affekot dat invoquéiert huet. Oder de Parquet - ech weess elo net méi, wie vun deenen zwee. Et ass jo elo egal! An dunne hu mer festgestallt, dass e Problem wier.

Sou wéi den Här Rapporteur et scho gesot huet, wësse mer vu véier Affären. Sinn et der méi, sinn et der manner, wou duerno eng Influenz vun deem doten Text kënnt, dat wësse mer net. Well et ass méiglech, dass eng Rëtsch vun Affären an der Instruktioun sinn, an da muss de Richter duerno um Fong soen, ob déi Influenz vun deem Text, deen do elo ass, iergendeng Influenz muss duerno um Fong och hunn, och wann d'Affären nach net renvoyéiert sinn. Déi Äntwert wësse mer nach net.

Mir wësse vun deene véier Affären, déi zwou si renvoyéiert, déi zwou si gesprach ginn, an do hu se carrément sech inkompetent erkläert an

engem Fall. A mir wëssen awer elo net bei deenen Affären, déi scho bei engem Untersuchungsrichter sinn, déi awer nach net renvoyéiert sinn, dat heescht, déi nach net vun engem Réquisitoire an net duerch eng Chambre du conseil gaange sinn, ob do net d'Défense wäert um Fong och invoquéieren, oder eng Nullitéit vum Réquisitoire, andeem se soen, ech wëll kee Renvoi virun eng „Crime“, mä virun eng „Correx“, well an där Zäit den Text, dee jo normalerweis muss besser si fir de Prévenu, dann zielt oder net.

Mir sinn eis eens, dass mat deem doten Text normalerweis deen lertum, dee mer hunn, jo normalerweis net méi applicabel wier. Mä ech soen lech just, dass de Riichter duerno um Fong... Vlächit kënne mer dann nach Répercussionen hunn a méi wéi véier Affären. Ech hoffe selbstverständlech net!

Mir kruten an der Sitzung gesot: „Jo, mä et ass elo en Uerteel gesprach ginn, mä e wor awer streng bestrooft ginn, well de Concours dran ass.“ Dat ass fir mech keng Excuse! Well wa kee Concours do gewiescht wier, da wier en net streng bestrooft ginn. An dat ass inakzeptabel. Mir kënnen net vun engem Fall elo soen: „Et ass jo awer net esou schlëmm, well en ass awer streng bestrooft ginn.“ Wann de Concours net stattfonnt hätt, hätt deen Här net esou eng streng Strof kritt an dann hätte mer wierklech missen eis schummen iwwert deen Text, sou wéi en hei gestëmmt ginn ass.

Ech muss lech awer och soen, Här President, nach zwee kleng Punkten. Deen ee Punkt ass gesot ginn: Et ass e Problem jo vu Prescription vlächit bei deem engen oder bei deem aneren. Dat heescht, do kéint een dann net méi um Gericht - um Gericht... ech soen: an deem Procès pénal - eng Entschiedegung kréien. Dat heescht, et misst een en neie Prozess maachen. Oder et kéint een, do gëtt et eng Kommissioun jo, wou een da kéint och vlächit eng Indemnisation kréien.

Ech mengen, dass ee sech awer muss da bewosst sinn, dass, wann duerch deen heite Fait verschidde Leit an engem penale Prozess keng Entschiedegung méi géife kréien, se op d'mannst vun der Assistance judiciaire misste profitéieren, dass mir awer deene Leit den Affekt stellen, fir e Procès civil ze maachen, wou et eng Prescription trentenaire ass, wou se 30 Joer hunn, fir Schuedenersatz ze kréien. Mä net, dass d'Leit och nach mussen den Affekt bezuelen, fir e Prozess ze maachen, nodeem mir hinnen hei d'Méiglechkeet vun engem Procès pénal net gelooss hunn, a se duerno e Prozess musse maachen, well déi eng oder déi aner Chamber sech net kompetent erkläert huet.

Mir sinn eis awer och eens, elo musse mer kucken, wa si sech net kompetent erkläert huet, da geet et zréck an normalerweis misst eng Chambre correctionnelle elo déi doten Affär jugéieren. An da kann nach eng Partie civile gemaach ginn. Mä wann - dass mer eis eens sinn - dat net de Fall wier, dass iergendee Problem wier oder en Uerteel géif soen, dofir wiere se net kompetent, an d'Affär wier dann zou, dass mer da mussen awer soen: „Hei, deenen dote Leit musse mer awer kënnen an deem heite Fall entgéintkommen.“

Ech schwätzen elo net vun Indemnisation directe. Ech schwätze just vun engem fairen zivile Prozess dann, wou mir missten dann awer averstane sinn, fir ze soen: „Okay, si erfëlle vlächit net de Kritär vun der Assistance judiciaire, mir mussen hinnen awer och entgéintkommen.“

An dann, Här President, kommen ech net derlaanscht, op dee Punkt zréckzekommen, iwwert dee mer am Fong duerch deen doten Dossier Informatioun kritt hunn. Dat ass iwwert d'Faiten, déi der kathoulescher Kierch jo reprochéiert ginn...

(Signal d'alerte)

Et gëtt verschidden Tabu-Sujeten, mä quand même!

(Hilarité et brouhaha)

► **M. le Président.**- Fuert virun, Här Bettel.

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Här President, ech hoffen net, dass dat en Avertissement war,...

(Brouhaha général et hilarité)

...dass dat en Avertissement war, dass ech elo direkt misst...

(Brouhaha général et hilarité)

► **Une voix.**- Probéiert emol nach eng Kéier!

(Hilarité et interruptions diverses)

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Här President, ech kommen net - nach eng Kéier - derlaanscht, fir awer dann iwwert déi Faiten ze schwätzen, déi mer haten an der kathoulescher Kierch a wou mer du vum Procureur général Biever an der Commission juridique d'Informatioun matgedeelt kritt hunn, dass am Fong déi Faiten alleguerten an der Prescription wieren, dat heescht, dass se penal net méi kéinte poursuivre ginn. Ech muss lech soen, dass dat eng Nouvelle war, déi ech net wosst. Ech mengen, da kréien ech gesot, jo, mä et kéint een de Rapport vun „cathol.lu“ liese goen, do géif een da méi Informatioun kréien.

Ech muss lech soen, do stinn och Faiten dran, déi keng Kavaliersdelikter sinn. Déi wierklech keng Kavaliersdelikter sinn! An déi Leit, déi dee Rapport nach net gelies hunn, sollen e liese goen. Do sti Saachen dran, déi sinn einfach inakzeptabel.

D'Gesetzgebung gesäit ebe vir, dass Délais de prescription do sinn an hautdésdags da verschidde Faiten, vun deene mer bis elo wëssen, op jidde Fall net kënne poursuivéiert ginn. Et ass penibel elo, fir deene Leit dann ze soen: „Mir kënnen näischt méi maachen“, op jidde Fall, wann déi Persoun och nach leeft, well op jidde Fall um strofrectleche Plang näischt méi ze maachen ass.

Dofir hunn ech dem Minister och d'lescht Woch d'Fro gestallt, an ech hunn och eng Question parlementaire gestallt, fir ze wëssen, wéi... Well dun ass jo do dee Gremium ronderëm feu Här Majerus kreéiert ginn, fir dann ze kucken, fir d'Informatiounen ze sammeln, zesummen och mam Parquet, et je ne doute pas du tout de la véracité vun deem, wat do steet, mä ass dat alles? Kommen do nach vlächit aner Geschichten eraus? Dat weess ee jo ni. Ech schwätzen elo vun deem, wat mer elo wëssen.

Ech mengen awer, dass et richtig wier, dass d'kathoulesch Kierch fir déi Feeler, déi déi lescht Joren, och wa se prescrit sinn, stattfonnt hunn, eng Réparation bezitt. Ech hunn den Här Péporté och um Radio héieren, dee gesot huet, dass d'kathoulesch Kierch géif och Regele fannen, fir deene Victimen entgéintzekommen. Ech muss lech soen, ech fannen et ganz gutt, dass mer déi Nouvelle kréien, mä ech mengen, dass et awer och wichtig wier ze wëssen, wéi dat stattfënt.

Ech weess och net, wien déi Montanté fixéiert. Ech weess net, wien déi Leit héiert. An ech mengen, dass et am Sënn vun Transparenz scho wichtig wier, an ech krut an der Kommissioun gesot: „Jo, mä dat heiten huet näischt mat enger Administratioun ze dinn. Firwat solle mer déi Persoun froen?“ Mir hunn eng Ombudsfra, déi tëscht de Problemer, tëscht Administratioun an enger Administratioun...

Et soll een eng Ombudspersoun designéieren - a firwat net d'Madame Err? - oder, mir ass et egal, mä eng neutral Persoun designéieren, déi awer do kéint e Comité présidéieren, dee wierklech objektiv an en toute transparence eis géif soen: „Dat doten ass duerno de Montant, dee mir fonnt hunn, deen d'Leit zegutt hätten. Obwuel pénalement näischt méi machbar war, huet déi Institutioun gekuckt, de Leit entgéintzekommen a mat deem an deem Montant de Leit dat och ze bezuelen.“

Dofir e waarmen Appell, Här President, un de Minister, deen en plus jo Ministre des Cultes ass - dat heescht, dee jo och mam Här Monseigneur Hollerich a mat der Institutioun ka schwätzen -, wierklech e waarmen Appell, dass en insistéiert fir déi Transparenz, a fir ze évitéieren, dass duerno gesot gëtt: „Déi Leit sinn ausbezelt ginn, fir roueg ze sinn!“, oder esou Saachen. Dir wësst jo net, wat alles nach deen een oder deen anere kéint zielen. Dass mer dat a ganzer Transparenz, am Intérêt vun der Kierch, am Intérêt vun der Politik maachen - net dass mir Kompliz gi vun enger Omerta, dass ee seet, mir dierfen näischt doriwwer soen -, an am Respekt virun allem virun den Affär!

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Bettel. Als nächste Riedner ass den Här Bodry agedroen. Här Bodry, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Alex Bodry (LSAP).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech mengen, et ass schonn drop opmierksam gemaach ginn, dass dese Gesetzesprojet eigentlech urspringlech d'Zil verfolge huet, fir eng europäesch Kaderdécisioun vum 24. Juli 2008 iwwert d'Berücksichtigung vun de Strofuerteelungen tëscht den EU-Staten an hire Strofvverfahren ëmzesetzen.

Deen doten haaptsächleche Punkt vun deem Gesetzprojet ass e bëssen an den Hannergrond getratt duerch eben eng Initiativ, déi des Chamber geholl huet am Kader vun der juristescher Kommissioun, fir en Oubli, e Feeler, dee

gemaach gi war bei engem rezente Gesetz, engem Gesetz vun 2011, erëm guttzemaaichen.

Ech wëll drun erënneren, dass et d'Volontéit war vun der Regierung a vun der Chamber hei, fir iwwert dat Gesetz vun 2011 d'Strofen ze verschäerfen, wann et sech ëm Iwwergrëffer géint Mannerjähreger handelt. Et war d'Absicht vun der Regierung a vun der Chamber, fir d'Situatioun, besonnesch och vun de Mannerjähregen als Victime ze stäerken.

Deen Text, dee mer hei diskutéiert hunn a gestëmmt hunn, gëtt dat net zu honnert Prozent erëm, well ebe vergiess gi war, eng verschäerfend Bestëmmung aus dem alen Text ze iwwerhuelen an deen neien Text.

Dat ass e Feeler. Et däerf een dee Feeler net dramatiséieren. U sech - och d'Virriedner hu schonn drop higewisen - gëtt et eng Rei vu Circumstances, déi maachen, dass u sech awer esou Doten och weiderhin, och während där Zäit hei nach weiderhi kënne bestrooft ginn.

Mä déi haaptsächlech Répercussioun betrëfft eigentlech d'Verjährungsfrist. D'Verjährungsfrist, déi an deem heite spezifische Fall net méi zéng Joer betrëfft, mä fënnf Joer betrëfft duerch dat Gesetz vun 2011. Dat kann natierlech an eenzelne Fäll ganz gravéierend, ganz iergerlech Konsequenzen hunn, andeems et net méi kann zu enger strofrectlecher Verurteilung kommen, wann net aner Delikter, Crimé matspillen an deem doten Zusammenhang respektiv wann de Concours réel net kann invoquéiert ginn tëscht e puer Infractionen.

Et ass also wichtig, dass d'Chamber hei éischens mat der Regierung zesumme wëllt schnell handeln, wëllt schnell eng Korrektur maache par rapport zu deem, wat se gestëmmt huet. An dat geschitt iwwert deen heiten Text, dee jo eigentlech vum Statsrot och positiv begutacht ginn ass.

Mir ginn eigentlech iwwert dat eraus, wat mer gemeinsam festgeluecht haten, och nach net virun allze laanger Zäit, wéi mer en allgemengt Gesetz gestëmmt hunn hei an der Chamber, wat jo d'Situatioun vun de Victimé verbessert. A mir decidéieren elo, dass de Punkt, wou dat Gesetz sech applizéiert, dass mer deen zäitlech no vir zéien, also méi fréi schonn applizéieren do, wéi mer dat eigentlech alleguerte wëlles haten hei an der Chamber, fir eben op déi Verjährungsproblematik ze reagéieren, déi sech an deem heite Fall vun den Delikter - Attentats à la pudeur géint kleng Kanner - stellt.

Et ass also wichtig, dass deen heiten Text kënnt. Et ass wichtig, dass e schnell kënnt. Et ass wichtig, dass mer hei och doduerjer de méigleche Schued begrenzen.

Ech mengen, hei huet d'Chamber, d'Regierung schnell gehandelt. Si huet dat gemaach, wat elo méiglech war.

Dat werft eng Rei vu Froen op. Et werft och Froen op vum Fonctionnement vun der Chamber, wéi mer un d'Texter eruginn. D'Regierung kéint sech op hirer Säit déiselwecht Fro stellen. Ech weess, dass zënter Joren diskutéiert gëtt, fir e spezialisierte Service vlächit um Niveau vun der Regierung ze schafen, dee sämtlech gesetzlech Projeten, sämtlech Gesetzestexter sollt vun enger neutraler Wacht aus nach eng Kéier duerkucken, kucken, ob se korrekt sinn, ob näischt vergiess ginn ass, ob se concordéiere mat anere Gesetzestexter, déi vlächit an aner Beräicher eraginn.

Et ass, mengen ech, net vu Muttwëll, fir sech déi dote Fro ëmmer erëm ze stellen. An ech mengen, mir mussen eis och als Chamber d'Fro stellen, ob een net sollt drun denken, sech e Service de législation unzeleeën, ze schafen, mat kompetente Leit, déi ebe mat engem neutrale Bléck duerch d'Texter kucken, déi net onbedéngt mat derbäi sinn, wann d'Texter ausgeschafft ginn, mä doduerch awer eng gewëssen Distanz zu den Texter hunn an doduerjer kënnen also och eng kritesch Lecture maache vun deenen Texter, ier se ofgestëmmt ginn.

Dat wär, mengen ech, eng Iwwerleeung wäert, op jidde Fall wat d'Chamber ugeet, ob se sech net soll verstärken an där doter Hisiicht, fir ze verhéieren, dass wierklech Texter emol eruginn an eenzelne Fäll - Gott sei Dank ass dat net d'Regel -, déi net honnert Prozent passen an déi vlächit, wann déi Kontroll gespilt hätt, nach méi perfekt eigentlech gewiescht wären. Da wär vlächit esou e Feeler net passéiert, wéi dat hei geschitt ass.

Ech mengen, et ass eng kollektiv Responsabilitéit, déi hei spillt. Ech brauch net drop anzegoen. Et ass müßig, hei de Ball hin an hier ze schuppen. Ech mengen, dat sollt kee maachen. Hei ass et wichtig, dass mer och an engem kollektiven Effort déi dote Bourde erëm réckgängig maachen.

D'Suerg, déi mer alleguerten hunn - dat ass an den Diskussiounen an der Chamberskommissioun jo och erauskomm -, ass déi: Wéi kënne

mer deene Leit hëllefen, déi eventuell duerch déi Gesetzesännerung do vun 2011 d'Recht ewechgeholl kréien, fir zu hirem Recht bei engem Penalprozess ze kommen? A fir dass et zu enger penaler Verurteilung vun eenzelne Stroftäter kënnt - notamment wéinst der Fro vun der Verjährung, déi elo vlächit an deem Intermede do gespilt huet.

Ech mengen, de Rapporteur huet mat Recht drop higewisen, dass et do eng ganz Retsch vu Méiglechkeete gëtt. D'Zivilklo ass weider méiglech. Do spillt den Droit commun, do spillt d'Prescription trentenaire. Et ass och, mengen ech, wëschenswäert, dass an esou Fäll - wann et sollt zu deene Fäll do kommen, dat muss een elo ebe gesinn an där nächster Zäit - natierlech och vun öffentlecher Säit sollt eng psychologesch Betreierung, juristesche Berodung, juristesche Assistenz ugebuede ginn.

An ech mengen, et ass selbstverständlech, dass een och soll am Kader vun eise Rechtssystem kënnen op verschidden Hëllefen zousätzlech zréckgräifen, wéi d'Gesetz vum 12. März 1984, wat mer jo och verbessert hu viru Kuerzem, wou och zum Beispill de moralesche Schued kann ewell indenniséiert ginn. Dat war am urspringlechen Text 1984 net méiglech, wou nëmmen de materielle Schued konnt indenniséiert ginn.

Dat heescht, dass mer an enger Situatioun sinn, déi also do gewësse Latitudé léisst, zumools well de Justizminister och d'Méiglechkeet do huet, vun der spezieller Prescription, déi am Text vu '84 steet, eng Dispens ze ginn. Sou dass also, egal wéi laang d'Faiten zréckkleien, ëmmer theoretesch d'Méiglechkeet besteet, dass et zu enger staatlecher Indenniséierung kënnt, wa keng aner Indenniséierung am Virfeld ka spillen.

An dat, mengen ech, wär awer och en Instrument, wat ee kéint an deenen aneren Hypothesen iwwerpräiwen, déi vu menge Virriedner hei ugeschwat si ginn, vu méiglechen Ugrëffer u Kanner, déi gemaach si ginn an der Zäit, déi vill méi wäit zréckkleien, déi ënner anerem also och zudag getratt sinn iwwert déi Méiglechkeet, déi gebuede ginn ass, fir och bei enger spezieller Kommissioun am Beräich vun der kathoulescher Kierch hei seng Klo ze féieren.

Och do muss een also kucken, wat an deem dote Punkt méiglech ass. An och do sollt een d'Leit net eleng loossen. Et sollt een d'Leit - ech mengen, dat ass eng Obligatioun, déi e Stat insgesamt huet -, déi mat esou enger Situatioun konfrontéiert sinn an déi net méi kënnen eigentlech iwwert den normale Rechtsweg zu hirem Recht kommen, déi Leit sollt een net eleng loossen. Déi Leit solle wéinst där moralescher Verflüchtung, déi mer hunn als Verrieder vun der Öffentlechkeet, awer déi besonnesch natierlech am Virfeld déi hunn, déi deenen Institutiounen virstinn, déi d'Opsiichtpflicht net respektéiert hunn an der Vergaangenheet, déi Leit sollen also vun deenen net eleng gelooss ginn.

Et geet net duer, e Rapport ze maachen. Et ass och wichtig, dass deene Leit och konkret geholf gëtt!

Dat muss sech net onbedéngt ëmmer a grouse Geldzommen erëmspigel. Ech mengen, et geet de Leit net dorëm an éischter Hisiicht. Mä et ass wichtig, dass se gehéiert ginn. Et ass wichtig, dass dat, wat se virdroen, dass dat seriö geholl gëtt a virun allem och, dass se mieren, dass alles gemaach gëtt, dass esou eppes net méi virkënt!

Dat schéngt mer och dat Wichtigst ze sinn, dass net weidere Schued kann entstoe géintwuer anere Kanner, anere jonke Leit.

An deem Sënn, selbstverständlech, wäerte mer dese Gesetzestext gëtt a mir wäer frou, wann déi aner Niewefroen zu deem heiten Text, déi opgeworf gi sinn, och kéinte vu Regierungssäit eng kloer Äntwert kréien.

Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Bodry, an als nächste Riedner ass den Här Braz agedroen. Här Braz, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Félix Braz (déli gréng).**- Merci, Här President. Déi gréng Fraktioun wäert och dese Projet stëmmen, souwuel fir seng initial Intentioun wéi och fir déi, déi derbäikomm sinn. E spezielle Merci - déi Kéier wierklech e speziellen! - un de Rapporteur, den Här Roth, deen och derzou bäigedroen huet, dass et an där kuerzer Zäit och méiglech war, dee Projet ze stëmmen. Et war och juristesche net ganz einfach an et ass awer gutt, dass mer et esou séier konnte maachen.

Mir haten als Gréng an der Kommissioun insistéiert, dass den Här Biever an d'Kommissioun kënnt, fir eis eben en État des lieux ze maachen iwwert déi Affären, déi kënne betraff sinn duerch dee Feeler, dee geschitt ass. Den Här Biever huet eis an där Kommissiounssëtzung

véier Affäre genannt; ech detailléiere se net nach eng Kéier. Zwou si scho gesprach, zwou si renvoyéiert.

Ech wëll awer och kloer soen, dass déi Zuel vu véier keng exhaustiv Zuel ass. Den Här Bieber konnt net ausschléissen, dass nach Affären ënnerwee sinn, déi net renvoyéiert si respektiv elo scho gesprach gi sinn. Et kënnen also nach Affären ënnerwee sinn, wou sech dee Problem stellt vun der Verjährung opgrond vun där mëssgléckter gesetzlecher Ännerung, déi mer gemaach hunn.

Ech wëll och direkt vun dëser Plaz aus soen, dass et hei e kollektive Feeler ass an dass et net drëms geet, deem engen oder deem anere méi Responsabilitéit wëllen an d'Schung ze schëden. Et ass e kollektive Feeler a mir sollen eis och bei der Sich nom Feeler deementsprechend behuelen.

Déi Fro vun der Verjährung gëtt awer elo net déi éischte Kéier hei an der Chamber diskutéiert. Mir hu se 2009 am Kader vum Afferschutzesetz och diskutéiert. Ech wëll awer bei dëser Geleeënheet rappeléieren, dass am Kader vun deem Gesetz vun deene Grénge proposéiert gi war, bei Delikter, bei Verbréchen d'Verjährung ganz ewechzehuelen. Dat ass eppes, wat et an anere Länner gëtt. Dat hätt an deem heite konkrete Fall als Resultat gehat, dass et trotz eise Feeler keng Verjährung gi wier.

Mir sinn nach ëmmer der Meenung, dat war ee vun den Enseignement notamment vun all deene Mësstänn, déi jo public gi sinn an deene leschte Jore ronderëm Kannerëmssbrauch, wat virdu schonn évoquéiert ginn ass: Hätte mer deemools déi Konkusioun gezunn am Kader vum Afferschutzesetz, dann hätt déi Fro vun der Verjährung haut eng ganz aner Nues.

Mir waren awer als Gréng deemools - leider - zimlech eleng där Meenung, dass ee soll déi Verjährung fir déi doten Zort vun Déliten a Crimen ophiewen. Vlächcht wäerte mer déi Geleeënheet awer nach eng Kéier kréien, eis mat där doter Fro ze beschäftegen, well si ass definitiv wichteg genuch.

Ech mengen och, ouni d'Schold bei engem méi wéi bei engem aneren ze sichen, dass mer eis bis elo awer nach net vill domat beschäftegt hunn, wou a wéi de Feeler geschitt ass. Mir hunn eis prioritär, an dat ass och richtig, elo emol domadder ofginn, de Feeler séier aus der Welt ze raumen, ze probéieren, säin Impakt op e Minimum ze reduzéieren. Dat ass och richtig. Dat war d'Prioritéit.

Mä et wier awer vlächcht derwäert erauszefannen - et geet e bëssen... Ech rejoignéieren do den Alex Bodry, dee seet, dass mer hei am Haus och eng Cellule juridique gär hätten, eng Iddi, déi ech selwer och scho méi wéi eng Kéier an der Kommissioun an de leschte Jore proposéiert hunn. Dat wier sécher, mengen ech, eng Iddi, iwwert déi ee sollt diskutéieren. Mä et wier awer och hei vlächcht derwäert, awer ze probéieren erauszefannen, wéini dee materielle Feeler geschitt ass. Net, fir e Schëllegen ze fannen, mä fir einfach Enseignement ze zéien, fir dat ze évitéieren a fir dass esou Feeler sech no Méiglechkeet an Zukunft net kënnen widerhuelen.

Woubäi: E perfekte System gëtt et net. Feeler kënnen ëmmer geschéien. Si hu glécklecherweis net ëmmer esou potenziell bedauerlech a grave Konsequenze wéi deem heite Feeler; mä vlächcht, wa mer kënnen, wa mer elo dat heite votéiert hunn, an enger zweeter Phas, à tête reposée, awer probéieren erauszefannen, wéi dee materielle Feeler konnt geschéien. Dat kéint eis eventuell virubréngen. Mä, wéi gesot, net, fir ee Schëllegen ze fannen, mä fir einfach en Enseignement dorausser ze zéien.

Mir sinn als Gréng och der Meenung - dat hu mer an der Kommissioun och artikuléiert -, dass, wann nach där Fall sollten do sinn, an dat kënnen mer jo am Moment net ausschléissen, dass, wa Leit net zu hirem Recht oder zumindest zu engem Urteel kéinte kommen, do-duerch dass d'Faité verjährt sinn opgrond vun eise Feeler, dass mer eis dann der Fro musse stelle vun der Responsabilitéit par rapport zu deene Leit a vun enger eventueller Entschiedegung.

Woubäi déi Fro sech natierlech net ganz einfach stellt, well do jo an engem lafende Prozess och ëmmer zwou Parteie sinn: dat présuméiert Affär an de présuméierten Täter. A well mer awer keen Urteel hunn, ass et och schwiereg ze soen, wiem géintwuer mer responsabel wiere fir dee Feeler, nëmmen deem engen oder deem aneren oder béiden. Et ass eng ganz schwiereg Fro, wou ee wierklech gutt muss ënnersichen, wéi een dat ka maachen.

Mir hunn an der Kommissioun erkläert kritt, dass et e Gesetz gëtt. De Rapporteur Gilles Roth huet et rappéléiert: am Gesetz vum 12. März '84. An och déi gréng stellen do d'Fro un de Minister, wéi en de Spillraum gesäit, deem en do huet, fir eng Décisioun ze huelen an der Hy-

pothees, dass et géif Leit ginn, déi duerch eise Feeler et net zu engem Urteel kënnen packen an där Affär, déi si awer interesséiert. Mir erwaarden och do - hoffentlech - eng kloer Antwort duerch de Minister.

De Xavier Bettel ass drop agaangen, obwuel et näischt direkt heimadder ze dinne hat. An der Kommissioun ass op eemol och d'Bréck gebaut ginn op d'Kierch an d'Indemniséierung vun den Affär vun den Iwwergrëffer vu Paschtéier ënner anerem. An obwuel et näischt heimat ze dinne huet, well déi Verjährungen, déi den Här Bieber eis do confirméiert huet - dass definitiv do all d'Fäll verjährt wieren -, ech wëll awer soen, well dat huet nach kee gesot, et huet mat eise Feeler näischt ze dinne. Well do war och eng gewësse Konfusioun. Et ass net duerch dee Feeler, dee gemaach ginn ass beim Vote 2011 vum Gesetz, dass déi Fäiten an a ronderëm d'Kierch verjährt gi sinn. Déi ware verjährt opgrond vun der bestehender Gesetzgebung vu virdu. Et ass kee Fall dobäi verjährt ginn duerch dee Feeler, deem hei passéiert ass. Fir dat eng Kéier kloer ze soen!

Mä trotzdem ass natierlech och do d'Fro gestallt vun der Indemniséierung. Mir mengen als Gréng, dass dat an éischter Linn eng Fro ass, déi d'Affär musse jugéieren an décidéieren, éischter nach wéi d'Politik. D'Affär musse wëssen, ob si mat där Entschiedegung d'accord sinn, ob se déi Entschiedegung fir adequat fannen. D'Politik soll just kloermaachen, och elo nach, dass de Prinzip vun der adequater Entschiedegung muss respektéiert ginn, och vun der Kierch. Mä et sinn d'Affär, déi musse jugéieren, wéini se adequat entschiedegt sinn oder och net.

Op jiddwer Fall wiere mir net domat d'accord - well och dat ass ee Moment opkomm -, dass de Stat misst asprange fir de Bistum. Där Meenung si mer definitiv net! Mir sinn dergéint, dass hei Responsabilitéit géife verschobe ginn. Mir sinn dergéint, dass hei Responsabilitéit géifen op een Niveau gesat ginn.

Hei sinn eenzeg an eleng d'Kierch an de Bistum gefuerdert, déi Leit, déi déi Saache gemaach hunn, souwäit se nach liewen, an doriwwer eraus, wéi gesot, d'Kierch an de Bistum. Et ass net um Stat, fir eng Indemnitéit ze envisagéieren fir déi Fäiten do. E muss wuel Enseignement draus zéien fir sech selwer fir d'Zukunft. Mä et ass eise Meenung no sécher net um Stat, fir do anzuesprangen, och wann dat opkomm ass.

Dat gesot, Här President, widderhuelen ech nach eng Kéier, dass mer d'Zoustëmmung zum Gesetz bréngen.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **M. le Président.** - Merci dem Här Braz. Als leschte Riedner ass den Här Henckes agedroen. Här Henckes, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Jacques-Yves Henckes (ADR).** - Merci, Här President. Ech mengen, mir hunn haut e Gesetz virleien, dat zwee Voleten huet. Dat eent ass dat iwwert d'Récidive, dat heescht e Wiederholungstäter, wéi dee soll behandelt ginn.

Am Ablack ass et esou: Wann de Wiederholungstäter zu Lëtzebuerg eng Kéier condemnéiert ginn ass an e kënn dann nach eng Kéier virun d'Gericht, da kann en deem Ablack zu méi staarke Strofen hei zu Lëtzebuerg veruertheelt ginn. Mä wann déiselwecht Persoun am Ausland eppes gemaach hat, wat stroferechtlech belaangt ginn ass a wou e condemnéiert ginn ass, da konnten hei zu Lëtzebuerg déi verschäerfte Strofen net ugewannt ginn.

Dofir ass et scho richtig, dass op jiddwer Fall um europäeschen Niveau et elo méiglech ass, dass een, deem an engem europäesche Land eng Strofdot begaangen huet, beispillsweis weinst Pädophilie oder weinst engem Iwwerfall, an zu Lëtzebuerg kënn en dann nach eng Kéier viru Gericht, dass deem Ablack och d'Récidive kann zréckbehale ginn an dat e kann deem Ablack zu méi héije Strofe veruertheelt ginn. Sou dass de Prinzip vum Gesetz hei gutt ass, an deem Deel wollt mer och guttheeschen.

Ech wollt just den Här Justizminister an deem Kontext froen, wéi et um europäeschen Niveau ass, fir eventuell op de Wee ze goe vun engem Casier judiciaire européen oder weinstens vun enger zentraler Stell, wou ee kéint alleguerten déi Casieren ufroen, déi et an de 27 europäesche Länner gëtt. Well dat ass soss relativ komplex, fir dat an deenen eenzelne Länner ze froen, wann et eng Kéier noutwendeg wier.

Deen zweete Punkt, dat ass deem, deem ons elo méi beschäftegt huet a leschter Zäit. An do wëll ech och profitéieren, fir dem Gilles Roth, dem Rapporteur, Merci ze soen, dass en déi ganz komplex Situatioun iwwert deem Artikel erkläert huet, dee mer elo mussen änneren, fir d'Strofen, déi mer een Ablack ofgeschaaft hate bei den Attentats à la pudeur, fir déi nees erëm anzeféieren.

Ech mengen, et muss een hei festhalen, dass déi ganz Affär opgefolln ass, well e Richter op eng ganz inorthodox Aart a Weis, mä ganz richtegerweis sech op eng Kéier géiergert huet, dass mir hei e Feeler gemaach hätten an der Chamber. Wat e Gesetz...

(Interruptions diverses)

Neen, neen. Jo. Also hien huet et, loosse mer soen, ervirbruecht, well et ass net un him, fir... En huet misse reagéieren op eppes, mä ech hunn et perséinlech awer positiv fonnt. Well et hat awer weinstens den Effet, dass mer alleguerte reagéiert hunn.

(Interruption)

Et muss een och Folgendes soen, dat ass, dass et hei net ëm e juristesche Feeler geet. Hei geet et ëm e Feeler, well mir wollten d'Strofe verschäerfen, oder op jiddwer Fall net reduzéieren, a mir hunn op eng Kéier net opgepasst, dass een Alinéa an engem Gesetzestext fort wor!

Dat kënn dohier, wann een an der Chamber an och vun der Regierung heiansdo Texter higeluecht kritt, wou verschidden Alinéaen hin an hier gesat ginn, an dann ass et relativ schwéier, fir dann emol net eppes ze iwwersinn. Speziell am Strofrecht huet dat da verschidde Konsequenzen, mä och an anere Fäll. Dofir hunn ech och d'Proposition gemaach - an ech sinn och frou, dass d'Kommissioun dat ugehooll huet -, dass mer all Kéiers an Zukunft deem alen Text hunn an deem neien Text an dass mer dann déi zwou Parallele kënnen gesinn. Dann, hoffentlech, wäert dat doten ons net méi virkommen.

Dann hu mer déi zweet Saach, déi een och muss ervirsträichen, dat ass, dass et hei zwou Zorte vun Attentat à la pudeur gëtt. Dat eent ass dat, wat ech géif éischter nennen déi sexuell Aggressioun, dat heescht do, wou Gewalt oder wou Menacé gemaach gi géint eng Persoun. Un deem Deel vum Gesetz ännere mer näischt, dat ass intakt, do wor alles an der Rei.

Do wou mer eppes drun änneren, dat ass do, wou een en Attentat à la pudeur mécht, Belästegungen un engem Kand, wat manner wéi eelef Joer ass. Dat ass dat, wat een normalerweis dobaussen am Vollek de „Kannerfummler“ nennt. Dat ass deem Ausdrock, deem dobausse gebraucht gëtt, notamment bei deene Fäll, déi mer elo an der kathoulescher Kierch gesinn hunn. Dat ass deem Ausdrock, deem dofir gebraucht gi wor, an do ass keng Violence dran, do sinn et just aner Saachen, déi... A wa Violence komm ass, fir dat spillt déi Modifikatioun, déi mer elo diskutéieren, spillt déi net, well do wor d'Gesetz, esou wéi mer et gestëmmt hatten, an der Rei.

Déi zweet Saach, déi ech awer och wollt hei an deem Gesetzestext, dee mer elo diskutéieren: dass ech awer léiwer hätt an Zukunft, dass mer éischters de Prinzip vun enger Infractioun festhalen an dann am selwechten Alinéa oder am selwechte Paragraph d'Circonstances aggravantes, déi erschweierend Ëmstänn virhalen an dat net an aner Paragraphe verleeën. Dat ass reng optesch, mä et ass awer heiansdo méi lieleslech fir d'Praktiker an de Gesetzzer.

Déi Fro, déi sech hei bei dëser Affär haapt-sächlech stellt, ass jo déi vun der Prescriptioun, vun der Verjährung. Et ass kloer, dass an engen etleche Fäll, déi elo nach um Gericht sinn, dass do vlächcht d'Verjährung net ka spillen. Dat hântk vun den eenzelnen Ëmstänn of. An et ass do, wou een effektiv net kann eng generell At-titüd anhuelen, well dat vu Fall zu Fall ofhän-geg ass.

D'Fro, déi sech dann och stellt, dat ass, wann elo eng Persoun, déi normalerweise ënnert där aler Gesetzgebung hätt kënnen condemnéiert ginn, a wou d'Victime, dat heescht déi Persoun, déi belästegt gi wor, wou déi eng Entschiedegung hätt kënnen kréien an och eng moralesch Satisfaktioun, well den Auteur vum Attentat à la pudeur hätt kënnen an de Prisong kommen, wou déi Persoun déi Satisfaktioun also net ka kréien, do stellt sech also elo d'Fro, ob déi Persoun deem Ablack ka Schuedenersaz kréien, obwuel déi Persoun, déi den Attentat à la pudeur gemaach huet, ouni Gewalt, net condemnéiert gëtt.

D'Méiglechkeet, déi besteet, dat ass, virum Zivilgericht virzegoen. Mä dat ass relativ schwéier, well do muss deem, deem esou eng Plainte oder esou ee Prozess féiert, d'Faute, de Feeler vun deem anere beweisen. An dat ass relativ komplex, well jo Ausso géint Ausso steet! Et ass jo meeschtens net eppes gefilmt ginn oder et woren net eng hallef Dosen Zeie ronderëm, esou dass ee sech och do muss vill Froe stellen.

Datselwecht gëllt och bei der Prescriptioun. Wann een d'Prescriptioun op 10, 20, 30 Joer oder onendlech mécht, dat ännert näischt drun, dass dee muss ee Beweis hunn. A wann Ausso géint Ausso steet, da gëtt déi eng Persoun onschëlleg geschwat, e gëtt net condam-

néiert. An dat ass heiansdo fir de Plaignant méi schlëmm, wann ee fräigesprach gëtt, well en net condemnéiert ginn ass, wéi wann näischt geschitt wier. Well dann ass deem een och nach, den Accusé och nach wäissgewäsch ginn, an dee ka souguer herno och nach Dommages et intérêts froe goe géint deem, dee Plainte géint e gefouert huet. An där Fäll do hu mer relativ vill scho gehat, well jo och aus aneren Etüden erauskënnt, dass och a verschiddene Fäll béiswëlleg Plainté komm sinn. Dofir ass dat doten eppes, wou ee muss mat ganz grousser Vir-sicht drun erugeen.

D'Fro, déi sech elo stellt, dat ass, ob fir dee Feeler, dee politesche Feeler, dee mir hei gemaach hunn a fir dee mer alleguerte musse riichtstoen, ob fir dee muss elo eng Indemnitéit bezuelt ginn? Mir hunn eng Méiglechkeet fir d'Regie-rung, dass déi esou eppes mécht. Mä da muss och iergendwéi awer festgestallt ginn, dass dat herno net dozou féiert, dass net nëmmen déi Persoun - also loosse mer soen, de Plaignant, dee gesot huet, dass e Victime wier vun engem Attentat à la pudeur -, dass déi eng Indemnitéit kritt, mä et kéint jo och eventuell sinn, dass den Affekot vun deem, deem accuséiert wor a wou herno d'Prescriptioun gespillt huet, dass deem op eng Kéier op d'Gericht geet oder bei de Mi-nister kënn a seet: „Ma ech konnt meng On-schold net bewiese viru Gericht, ech hätt och gären eng Indemnitéit.“

Et ass also eng relativ komplex Geschicht. D'Re-gierung huet d'Méiglechkeet, fir dee Feeler, dee politesche Feeler, dee mer gemaach hunn, riichtzebéien, wann et eng kloer Affär ass. Mä ech mengen, dat wäert net esou einfach sinn; dat hântk vun den eenzelne Circonstancen of.

Dat gesot, mengen ech, si mer mat der Réci-dive an och mat deem Text, dee mer elo vir-leien hunn, fir den Attentat à la pudeur ouni Violence - fir Kanner ënner eelef Joer -, fir dee méi streng ze bestrofen, do si mer um richtige Wee. Dat ass deem, dee mer wollten, an dofir wäert d'ADR dësem Gesetzesprojet och zou-stëmmen.

► **M. le Président.** - Merci dem Här Henckes. Elo kritt d'Wuert den Här Justizminister François Biltgen.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Jus-tice.** - Merci, Här President. Ech wëll emol fir d'Éischt all den Intervenantë Merci soe fir hir Interventiounen, déi ganz sachlech an objektiv waren. E besonnesche Merci geet un de Rapporteur, de Gilles Roth - deem säin éisch-ten, d'Récidive, ass elo e bësschen hei ënner-gaangen, obwuel dat och eng wichteg Saach ass, mä ech kommen nach eng Kéier drop zréck. Well ech eng Fro hat vum Här Henckes iwwert de Casier, kann ech nach eng Kéier do-robber zréckkommen.

Virun allem, mengen ech, hu mer hei versicht, séier an ech hoffen och gutt... Et ass ni gutt, wann ee séier schafft, mä et ass awer elo gutt och, fir politesch Signaler no baussen ze setzen, dass mer et hei fäerdegbruecht hunn - d'Cham-berskommissioun, an notamment e grouse Merci un de Rapporteur Gilles Roth an awer och un all d'Membere vun der Commission ju-ridique -, hei ganz séier ze reagéieren.

Well eppes, wat mech am meeschte gestéiert huet an där Diskussioun - ech kommen nach op d'objektiv Fäiten zréck -, wat mech am meeschten an den Diskussiounen dobaussen op verschidde Forume gestéiert huet, dat ass esou deem Androck, deem entstanen ass: Elo ass hei de ganze Pouvoir politique, dee wëllt hei Saachen ënnert den Dësch kieren, a si wëllen déi Déck schützen, déi un d'Kanner ginn an esou weider. Wat vun Ufank u just de Contraire war a wat och an Zukunft wäert de Contraire sinn!

Ech wäert och do schwätzen, wat ech muer menge Kolleegen an der Regierung wäert pro-poséieren. Dofir, mengen ech, war et richtig, dass mer séier alleguerten zesumme reagéiert hunn. A wat d'Inhalter elo vun de verschiddene Solutiounen ubelaangt, mengen ech, ass de Gilles Roth hei op déi eenzel Fäll agaangen. Ech brauch also net méi op all Detail anzegoen.

De Félix Braz an anerer hunn och d'Fro gestallt: Wéi konnt et esou wäit kommen? Da soen ech da ganz daitlech, mir liewe jo an engem Land, wou esou légiféiert gëtt wéi légiféiert gëtt, wou awer ëmmer um Drécker d'Regierung ass an den zoustännege Minister. A wann ee gäre sieht, dee muss de Kapp duerhalen, dann ass dat den zoustännege Minister. An ech hunn och kee Problem, hei de Kapp duerzehalen, an ech wëll och soen, wéi et zu deem Projet de loi kouw. Ech mengen, dat ass esou am Liewen: Wann ee Politik mécht, da muss een och, besonnesch wann een een ass wéi ech, deem

dauernd derwiddergeet, nei Reformen ugeet, dann däerf een de Kapp net anzéien, wann et brenzleg gëtt, da muss een en och dobausse loosser.

Et ass net esou, dass mer am Projet de loi net gesot hätten, dass deen incriminéierten Alinéa verschwénnt. Mir hunn dat gesot! Et ass also net eng Inadvertance matérielle, déi mer gemaach hunn, mä mir waren eis all net bewosst, wat dat vun ongewollte Konsequenze kéint hunn. Liest nach eng Kéier de Projet de loi no, do steet dran: Mir maachen nach just eng Alterslimite, an dat si 14 Joer - mir hunn eis herno op 16 géeneegt -, et si 14 Joer, well mir hate 16, 14, 11, all Instanzen!

Ech muss soen, dee Projet de loi gouf am Haus - vun der Justiz zesumme mat enger ganzer Partie nu wierklech kompetente Représentantë vum Parquet, vun de Parqueten - ausgeschafft. Et war hire Wonsch, et war awer och de Wonsch vum ORK zum Beispill, déi mer gehéiert hunn, fir ze soen: „Haalt op, verschidde Seulen ze maachen, wann et ëm sexuell Strofdelikter geet; macht een eenzege Seuil a kuckt, dass en héich genuch ass.“ Mir hunn dann als Regierung gesot, amplaz 16, 14, 11 maache mer just 14, esou dass mer scho gesot hunn, dass deen 11 verschwénnt am 372 an 373.

Mir hunn herno an der Chamber laang diskutéiert, an et waren heftegst Debatten, wéi wäit een net och sexuell Relatiounen zwësche Jugendlechen ënner 16 Joer a Fro stellt, wann ee seet, mir maache kee Seuil vu 14, mir ginn op 16 erop. Och do hu mer gesot, gutt, da muss eben de Parquet d'Opportunité des poursuites kucken, mä et ass besser, dass mer déi Jugendlechen méi schützen. Dofir si mer eis eens ginn op den „seize ans accomplis“, well do war och nach d'Diskussioun iwwer „seize ans“, „seize ans accomplis“. Mir hunn also eppes gemaach, wat eigentlech jiddweree wollt.

Wat mer eis net bewosst waren - an ech soen, dat fänt mat mir un -, dat ass, dass an deem Alinéa e Crime zu engem Delikt gouf. Woubäi nach ëmmer d'Strofen héich sinn. A mir hu vun deenen zwou Affäre geschwat, déi elo gesprach goufen.

An där enger, déi gesprach gouf, wou mer awer d'Urteel nach net hunn, mä just de Prononcé, do war e Beschëllegte viru Gericht, deem souwuel Viol wéi Attentat à la pudeur virgeworf gouf. Attentats à la pudeur, dat sinn Atouchementen, an dat kann nach viles sinn, mä dat ass kee Viol. En ass vum Viol fräigesprach ginn, mä fir den Attentat à la pudeur ass an éischter Instanz de Beschëllegte comdamnéiert ginn zu sechs Joer, wat net näischt ass - bon, mat ënnerschiddlechen Astufungen -, obwuel d'Strofmooss nëmme fënnf Joer virgesäit. Woufir elo sechs? Majo, well do nach verschidden Elementer dann derbäikoumen.

Wat d'Konsequenz war, déi elo Problemer mécht, ass also manner, dass kee Strofmooss méi do gewiescht wär. Et ass net, wéi dobausse gesot gëtt, dass elo dat alles stroffräi ass. Neen, et ass e Strofmooss vu fënnf Joer fir Attouchementen. Dat ass scho vill, a wéi gesot, deemno wat derbäikënn, kann et och nach méi ginn.

Wat de Problem war, dat ass d'Verjährungsfrist. A wat mer net woussten, dat ass, dass effektiv eng Partie Affären unhängeg waren, wou just déi dote Verjährungsfrist konnt eng Roll spillen.

Verjährungsfristen sinn och eppes Komplizéiert. An där Affär, déi gesprach gouf, wou ech d'Urteel och elo hunn an éischter Instanz, déi eben de Renvoi ass - wou d'Chambre criminelle gesot huet: „Mir kënnen net jugéieren, mir wëssen also net, wat geschitt ass oder net.“ -, do muss een zum Beispill soen, dass dat Faité sinn, déi op 1987 zrëckginn. Do war d'Verjährungsfrist ënnerbrach ginn duerch Poursuiten an esou weider, mä déi ginn op '87 zrëck. Et ass also alles, all déi Affären, besonnesch déi doten Affäre si ganz schwierig, och wat herno d'Preuve ubelaangt, an ech kommen op déi Affäre vun der Preuve zrëck.

De Feeler ass also, dass kee sech däers bewosst war. An eisem Code pénal, do steet jo net dran: „Ceci est un crime.“ Do steet „emprisonnement“. Wann „emprisonnement“ dosteet, wësse mer, dass et en Delikt ass, a wann „réclusion“ dosteet, ass et e Crime. An deemselwechten Artikel, dee vun Delikte geschwat huet, war dann en Alinéa komm, dee vun „réclusion“ geschwat huet, an dat war de Punkt.

Ech soe just, dass een och elo net esou soll maachen, wéi wann hei déi Chamber a jiddwereen.... Den ORK huet en Avis ofginn, d'Commission consultative des droits de l'Homme huet en Avis ofginn. Et ass net, dass

hei egal wien egal wat géif maachen. Et ass effektiv, dass mer eis net bewosst gewiescht sinn, dass och nach Affären elo just unhängeg wäeren, wou effektiv den Délai de prescription kéint zu engem Fräisproch féieren. Dat ass also de Punkt.

Elo muss mer kucken, wéi et mat deenen Affäre weidergeet. Ech ginn net weider op déi verschidde Fäll an, déi sech kënnen bréngen. De Gilles Roth huet dat gemaach.

Mä nach eng Kéier: An deem Projet de loi, deen de Justizminister erabruucht huet, stoung dat dran. De Justizminister selwer war sech net bewosst, dass dat dote kéint an deenen dote Fäll zu eppes féieren, wat eigentlech ongewollt war.

Ech bleiwen nach ëmmer der Meenung, dass et e gutt Gesetz ass, well mer effektiv de Jugendlechen insgesamt vill méi Protektioun ginn hunn, well mer elo iwwerall soen, et ass bei seize ans accomplis, wou effektiv e méi grousst Strofmooss zielt wéi bei aneren Alterskategorien.

Mir maache wierklech - dat, wat mer och amgaange sinn, an Europa ze maachen - aus dem Jugendlechen eng Victime particulièrement vulnérable. Domadder schaffe mer dauernd an Europa, wou mer kucken, d'Victimes vulnérables ze schützen, an dat sinn virun allem déi Jugendlechen, a mat dem Alter vu 16 Joer hu mer wierklech och an deem Gesetz awer eppes Guddes gemaach. Och dat soll een awer heibanne soen, dass mer net einfach eppes erofgerubbelt hunn, an et ass och net esou, dass et an der Vakanz iergendwéi..., well do schafft Dir net, mir net, et ass an der Vakanz publizéiert ginn, mä gouf den 28. Juni hei diskutéiert, a mir haten zeg Sitzungen, wou mer versicht hunn, eppes Uerdentlechtes ze maachen.

Zweete Punkt, deen hei opgeworf gouf, dat ass dee vun Dédommagement. Bon, elo muss mer kucken, wat mat deenen Affäre geschitt. Ech widerhuelen dat, wat ech an der Chamberskommissioun gesot hunn, dass ech selbstverständlech dat wäert suivéieren. Och do soen ech, dass et net esou einfach war, zum Beispill an där Affär, wou d'Chambre criminelle sech inkompetent erkläert huet, wou mer elo muss kucken, wéi se weidergeet, do huet keng Partie civile sech gemellt. Och dat muss ee wëssen, dass an deem particuläre Fall keng Partie civile do war. Et hätt kënnen eng kommen, mä et war elo keng do.

Dofir soen ech och - ech mengen, de Félix Braz huet et och scho gesot -, déi Iddi vum Xavier Bettel mat der Assistance judiciaire muss een och do erëm hannerfroen, well wa keng Partie civile do ass... - oder kënnen déi aner kommen? Dofir soen ech, ech versprechen lech, dass mer dat dote weider kucken an dass mer déi verschidde Fäll do kucken, mä dofir kann een net ze fréi erausschëssen, wat ass oder wat net ass.

Richtig, an et ass schonn e puermol ugeklongen, do wou de Justizminister... Et gëtt zwee Gesetzer, déi een hei kann invoquéieren. Dat eent ass d'Responsabilité de l'État. Mir hunn dat Gesetz nogekuckt, mir hunn och Jurisprudenzen nogekuckt souwuel aus Frankräich wéi aus der Belsch. Dat gëtt et net hier, d'Gesetz iwwert d'Responsabilité civile de l'État. Et gëtt ee Gesetz, dat ass e puermol hei ernimmt ginn, vu '84 iwwert d'Indemnisation des victimes, wat effektiv dem Justizminister eng large Latitudo léisst, deen allerdéngs do eng Kommissioun huet, déi en do ëmmer beréit. Do ass eng Base légale, wou effektiv kënnen Dédommagementen gesprach ginn. An ech mengen, et ass och gutt, dass mer dat Gesetz hu vu '84, wat och schonn ugepasst gouf. Do muss een da kucken, wéi et ass.

Den Här Bettel huet nach eng Kéier d'Fro heiuwen och opgeworf, déi en an der Chamberskommissioun opgeworf hat, iwwert d'Kierch. Dozou e puer Saachen. Dat éischt ass, dass d'Kierch vun Ufank un, wéi de Rapport public gouf, de Rapport vum Här Majerus, wou eng ganz Partie Konklusiounen drastinn, iwwergens och déi vun der Verjährung - dorop kommen ech nach eng Kéier zrëck -, gesot huet: „Mä mir kucken, fir ze indemniséieren.“ Dat heescht, d'Kierch huet ëmmer d'Volontéit gemaach, dat ze indemniséieren.

Ech ka jo net... Ech sinn net Chef vun der Kierch. Weder als Kultusminister, scho guer net als Justizminister hunn ech der Kierch eppes ze soen. Ech hunn der Kierch Bescheed gesot, dass déi Fro ass, an ech hätt da gär eng Äntwert vun der Kierch, wéi si dat gedenkt ze maachen, an da kann een doriwwer diskutéieren.

Ech sinn awer - an de Félix Braz, mengen ech, sot et, an ech hat lech et och an der Chamberskommissioun, Här Bettel, gesot - décidéement der Meenung, dass et net um Stat ass, sech hei der Kierch ze superposéieren. Hei ass d'Kierch, si ass net gezwongen, mä et muss een awer feststellen, dass se vun Ufank u gesot huet, dass

se dat dote wéilt maachen, dass se amgaangen ass, dat ze maachen.

An ech mengen, dat muss een och dann esou zouerkennen, well ech stellen nämlech eng aner Fro, déi sech bis elo net gestallt huet, wou ech mer awer kéint virstellen, dass et dat gëtt: D'Kierch huet bei sech den Effort gemaach, eng Hotline anzerichten, déi nach ëmmer besteet, fir all déi al Fäll a virun allem déi bestehend, fir dat ze kucken. Dofir ass et wichteg - ech kommen op déi Saachen zrëck -, fir déi Fäll gemellt ze kréien. Déi huet dat gemaach!

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.** - Wat ass, wa Leit kommen, deenen eppes geschitt ass an Institutionen, déi entweder staatlech oder Gemengeninstitutione waren oder vill méi no vum Stat kontrolléiert ginn, wéi d'Kierch kontrolléiert gëtt?

Dat si Froen, déi ech muss stellen. Dofir wëll ech wéi gesot: Macht elo hei eng Kommissioun mat dem ORK. Ech mengen, eng Kierch soll hir Verantwortung iwwerhuelen. Mir hunn eist Gesetz, mä ech soen, et kann doudséchier sinn, dass Leit kommen, deenen och eng Kéier iergendeppes geschitt ass a Verwaltungen, an ugeschlossenen Haiser, déi direkt oder indirekt dem Stat oder Gemengen ënnerstinn, déi soen: „Mir ass deemools eppes geschitt.“ Esou Fäll hu mer bis elo net, mä et ass ni auszuschléissen, dass där dote kommen.

Dofir wëll ech mech net ze wäit hei no vir gehien, mä och dat muss ee wëssen, wéi een dann dee Moment als Stat domadder ëmprängt. An och domadder wäert ech mech auseruesetzen, obwuel elo kee Fall do ass. Dofir soen ech nach eng Kéier, Dir hutt all hei vill gutt Iddien esou gemaach, mä ech wëll virsiichteg mat allen Iddien ëmgoen, well een einfach muss wëssen, wat een eventuell duerno nach muss maachen.

Richtig ass, an ech widerhuelen dat hei, dass de Justizminister wäert an all deene Fäll kucken, wou de Stat kann direkt oder indirekt responsabel gemaach ginn, wéi de Stat do seng Verantwortung kann iwwerhuelen.

Nach bleift dann eng Fro. Wa mer och soen, mä d'Responsabilité civile ass 30 Joer - wou ons den Ombudsmann gesot huet, déi soll een drastesch erofsetzen, mir sinn elo eens ginn, zéng Joer erofsetzen, an Zukunft net méi 30 Joer. Den Ombudsmann wollt nach méi erofgoen. Do wäerte mer also nach eng Kéier mat engem Projet de loi kommen. Mä och do ass dann ëmmer d'Fro: Wéi kann ee beweisen? Well dat ass jo ëmmer de Problem. Dat eent ass, ugeklot ze sinn, dat anert ass ze beweisen. Souwuel stroferechtlech wéi och zivilrechtlech sinn also do ëmmer Saachen, déi een net kann tel quel esou soen. Dat heescht, et si ganz vill Imponderabilien. Ech versprechen lech, dass ech perséinlech wäert déi doten Affären nokuken.

Wéi gesot, fir mech ass dat heiten och, nach eng Kéier, besonnesch penibel perséinlech, well ech, mengen ech, heibanne wéi international bekannt sinn als eigentlech een, deen alles am Detail nokuckt an eigentlech d'Detailer kennt, an dass mir esou eppes ka geschéien, ass och eppes, wat mer einfach kee Spaass mécht, a wierklech net!

Wat kann een an Zukunft maachen? Ech hunn dat éischt gesot: Kommt, mir ginn an Zukunft ëmmer en Tableau comparatif eran. Mä nach eng Kéier, ob mer dat awer alles gemierkt hätten, weess ech awer net, well et war bewosst, mä mer maachen en Tableau comparatif.

Dat Zweet ass: Ech si muer an der Regierung, wou ech eng Direktiv wëll esou séier wéi méiglech ëmsetzen, déi mer eréischt am Dezember ugeholl hunn, nämlech eng weider Direktiv iwwert d'Lutte contre les abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, déi mer an Europa ugeholl hunn, déi mer iwwergens mat eisem Gesetz scho largement anticipéiert hunn. Et gëtt also e ganz klengt Gesetz, well dat Meescht hate mer scho gemaach.

Mir wäerten eng Partie Strofen nach verschäerfen, mir wäerten awer zwou ganz interessant Saache virschloen. Déi éischt ass déi, dass mer bei de Causes aggravantes - et ass jo e puermol opkomm -, dass mer do net nëmmen de Minimum doubléieren, mä de Maximum doubléieren, sou dass ee bei ganz ville Fäll, wou Causes aggravantes sinn, da wierklech ganz, ganz streng Strofe kritt. Dat ass also den zweete groussen Dénge.

Dann ass eppes - an elo kann ech dann hei iwwert de Casier schwätzen -, dann ass eppes, wou ech selwer mat mengem hollännesche Kollege schrecklech gekämpft hunn. Mir sinn am Conseil des Ministres net duerchkomm. D'Europaparlament huet eis awer lauerkamt do gehollef, fir un en definitiven Text ze kommen.

Dat ass folgend Fro, déi mer zum Deel elo schonn an eisem Code pénal hunn, mä wou

ech wëll méi wäit goen: Wann een wéinst Abus sexuel u Kanner condemnéiert gouf, hat déi éischt Proposition de directive virgeschloen, dann dierf een net an deem Domän schaffen - dat hu mer haut schonn -, mat Kanner schaffen. Mir gi souguer haut scho méi wäit, mir soen: „Du dierfs och net an engem Sozialberuff schaffen.“

Mir hu gekämpft, den hollännesche Kollege an ech, fir méi wäit ze goen, a wéi gesot, d'Europpaparlament ass net gradesou wäit gaangen, wéi mer et virgeschloen haten, et huet awer gehollef, eng uerdentlech Bestëmmung ze kréien, fir ze soen, mir mussen méi wäit goen. Hei ass et net eng Strof, hei ass et eng Virsiichtsmoosnam, dass een, deen eng Kéier condemnéiert gouf, net erëm eng Kéier mat Kanner a Kontakt kënn. An do kann een net soen, et ass nëmmen do, wou e bezuelt gëtt. Well do, wou e bezuelt gëtt, sinn nach vill méi Kontrollméiglechkeeten do wéi an anerem.

Dat heescht, mir wäerten och an dem Gesetz hei schreiwen „activités bénévoles“, wou et keng Kontrollméiglechkeet gëtt, wou Veräiner sinn, a wou een och als Veräinsdirigent - ech war selwer Veräinsdirigent - net ëmmer iwwer alles gesäit. Dat ass einfach esou. Sou dass mer dat maachen.

Da komme mer op de Casier. Well do ass jo d'Fro - ech schwätze vum Sport: Mir stellen dauernd Traineren aus dem Ausland an. Mir kennen de Casier vun hei, mir kennen awer net de Casier vun dohannen! Sou.

Wie geet elo un dee Casier? Am Casier sti vill Saachen. Mir mussen awer oppassen, dass een net, well ee seet, ech stellen een an, dee mat Kanner ze dinn huet, dass een dann emol alles erausfënn, wou een - ech weess net wat - eng Kéier ze séier gefuer ass an esou weider.

Et ass dofir, wou mer un enger anerer Décisioncadre schaffen, Här Henckes, iwwert den ECRIS, um europäesche Casier judiciaire, an an deenen nächste Méint wäerte mer och domadder kommen, fir eng ganz Reform vum Casier judiciaire ze maachen an eng Vernetzung ze maachen - dat ass nämlech dat, wat Europa wëllt - vu Casier-judiciairen an Europa, fir dass een dann zum Beispill kann nofroen, awer nëmmen dat, nëmmen dat kann nofroen, wann ee wëllt een astellen als Jugendtrainer: „Ma ass deen an deem Land, wou en hierkënn oder an iergendengem aneren europäesche Land, wou e vläicht geschafft huet, ass deen do condemnéiert ginn oder net?“

Dat ass also e wesentlecht Element, déi Casiersfro, déi elo opgeworf ass, e wesentlecht Element, fir dass mer dat dote kënnen duerchsetzen, dass de Richter ka soen: „Ma du méchs emol keng Activité bénévole méi mat Kanner ënner 16 Joer.“

Dat ass also eppes zweetes Wichtige. Op déi aner Saache ginn ech elo net weider an. Ech mengen, mir wäerte Geleëenheet genuch kréien an der Chamberskommissioun, wann de Projet de loi da muer vun der Regierung ugeholl gëtt, wat ech unhuelen, fir doriwwer ze diskutéieren. Mä zwou wichteg Saache sinn: Mir doubléieren de Maximum, wa mer Circonstance-aggravanten hunn, well dat war an deem Fall och eng vun eisen Iddien, fir ze soen: „Gutt, mir brauche keng Seuiléi méi, mä mir maachen da Cause-aggravanten doraus.“ Just, dass d'Cause aggravante och am Deliktfall war, an net am Crime.

Mir doubléieren de Maximum vun de Causes aggravantes, d'Strofen, d'Propos; an dat Zweet ass eben, dass mer soen, een, dee condemnéiert gëtt, deen dierf och keng Activités bénévoles maachen, a wéi gesot, fir dass dat fonctionnéiert, brauche mer déi Casiersgeschichte, do kommen ech och an deenen nächste Wochen a Méint eraus.

Dann ass eng Fro, déi fir mech natierlech och wichteg ass, wéi mer an Zukunft weiderginn, dat ass: Wéi sinn d'Relatiounen zwëschen dem Exekutiv, Justizministère an der Justiz selwer an all senge Branchen? Well et ass och fir mech e bësse komesch gewiescht, dass ech an der Zeitung gelies hunn, dass um Prétoire eppes opgeworf gouf, wou och ni virdrun - well déi Affäre goufen instruéiert - ech och zum Beispill iwwert de Parquet gesot kritt hätt: „Hei, duerch Aert neit Gesetz kann do eppes virgoen.“ Da wär nach d'Gesetz do gewiescht, mä ech wär et éischter wéi esou gewuer ginn.

All dat sinn och fir mech Ursachen, fir och an der nächster Zäit de Conseil national de la Justice ze bréngen - wat net ass, wéi Verschidder faerten, fir dass d'Magistrate sollen an d'Gängel geholl ginn. Au contraire, ech hätt nämlech gär vill méi Indépendance an de Justizminister ganz eraus - an ech sinn och dauernd amgaangen, mech erauszehalen -, mä ganz eraus, mä da muss een en anert Organ hunn, wou een och geregelt Diskussiounen kritt.

Eng Iddi, déi ech mer ebe bei deem Conseil national de la Justice virstellen, ass, dass de

Conseil national de la Justice selwer Proposé mécht, am plaz dass et ëmmer entweder eng Initiative parlementaire oder meeschens eng Initiative gouvernementale ass, mä dass een och do en Organ huet, wat sech selwer Gedanke mécht iwwert d'Politik vun der Justiz. Wéi gesot, dat ass een Element, wat och kënnt.

Da läit mer awer och um Häerz, Här President, dass mer vläicht deenen Aarbechten, déi mir hei all zesumme maachen, méi Publicitéit ginn. Ech weess natierlech, ech hunn de Moien d'Zeitung gelies, mir hate virgëschter eent vun deene wichtegste juristesche Gesetzer gestëmmt - an där Zäit, wou ech Justizminister sinn -, iwwert d'Médiatioun, doriwwer ass bal näischt an der Press gewiescht. Natierlech war et fir d'Press méi spannend, iwwert d'Debatt ze berichten iwwert de Wahlalter, well hei ebe méi gestridde gouf. Mä hei ass do maache mir ganz gutt Aarbecht hei, alleguer zesummen, an dat geet enner.

Dofir soen ech och, et haten och wahrscheinlech net vill Leit matkritt, dass mer iwwerhaapt e Gesetz gemaach hunn, wou mer wierklech den Droit pénal verschäerft hu par rapport zu deenen, déi u Kanner ginn. Mä mir waren eis eens, mir hu laang dru geschafft, mir waren eis eens, do ass net dovunner geschwat ginn; elo gëtt ganz vill dovunner geschwat. Et wär vläicht och gutt, dass mer selwer géife kucken, fir dass och iwwert déi Gesetzer, wou mer hei Unanimitéiten hunn, vläicht méi geschwat gëtt, an net nëmmen iwwert déi, wou mer keng Unanimitéiten hunn.

Dat ass esou, esou ass d'Liewen. Ech wëll hei wierklech net der Press e Reproche maachen, mä dat ass einfach normal, dass d'Press léiwer iwwert dat bericht, wou haart Debatte sinn, wéi iwwert dat, wou keng Debatte sinn. Dofir ass et vläicht un eis zesummen - Justizministère a Chamber - emol hei ze kucken, wéi mer besonnesch déi gutt juristesche Aarbecht, déi mer awer an der Regel hei maachen, ënnert d'Leit bréngen.

Dann nach e lescht Wuert iwwert...

► **Une voix.** - Da schwätzt mam Mediëminister.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.** - Jo, deen ass och net Chef vun der Press.

Dann e lescht Wuert iwwert d'Verjährung. Dat war eng vun deene Froen, déi de Mill Majerus

a sengem Rapport opgeworf hat. Ech wëll nach eng Kéier soen, wat schonn e puermol gesot ginn ass, et muss een oppassen, éischstens, woufir déi eng imprescriptibel sinn. Zurzäit hu mer nëmmen d'Crimes contre l'humanité, déi imprescriptibel sinn. Dat ass dat Éischt.

Dat Zweet ass: Imprescriptibilitéit wëllt net soen, dass een och herno bestrooft gëtt, well alles och eppes mat Beweislaascht ze dinn huet. Dofir soen ech, et sinn aner Saachen, déi ee muss kucken.

Dofir och soen ech wierklech, sinn ech frou, dass d'Kierch selwer d'Devanté geholl huet an net forcéiert gouf, selwer d'Devanté geholl huet a gesot huet: „Mir indemniséieren, och, wann eppes verjährt ass, ouni dass mer kënne wierklech och nochecken, wat a wat net war, mä mir indemniséieren.“

Dofir awer och déi ganz Initiativen, déi ech wëll ennerstëtzen, souwäit ech dat als Justizminister kann. Wichteg ass, dass matzäite Faité kënne gemellt ginn an dass d'Leit net Angscht hunn, se ze mellen.

Well et muss ee sech och d'Fro stellen - elo kënnt eng Hotline vun enger Kierch, do mellen d'Leit sech: Woufir mellt kee sech bei de Parquet an esou weider? Et ass eng Fro, mat där ee sech muss auserneesetzen. Woufir mellt kee sech, wann et geschitt? Oder woufir, wéi a ville Fäll, déi och op d'Gerichter kommen, kënnt et eréischt méi spët eraus?

Ech mengen - de Gilles Roth sot et -, mir hunn net nëmmen deen ale Paragraph erëm eragesat an den 372, mir hunn awer och gesot, dass d'Verlängerung vun der Verjährung, déi mer mam Victimesgesetz 2009 gemaach hunn - wou d'Victimesgesetz gesot huet, dass déi Verlängerung vun der Verjährung, dat heescht, dass d'Verjährungsfrist eréischt spillt, wann ee groussjähreg ass, wou d'Victimesgesetz also gesot huet, déi spillt nëmme fir déi nei Affären -, do bestëmme mer haut, dass se fir déi al Affäre steet.

Iwwregens, de Statsrot schreift a sengem ganz gudden Avis zu den Amendementen, eigentlech wär dat doten duergaangen, an dat anert wär manner wichteg. Mir hunn elo déi zwou Saache gemaach. Ech mengen, et ass och richtig esou. Mä de Statsrot sot, dat Wichtegst ass, dass d'Verjährungsfrist och bei der Majoritéit eréischt ufänkt bei Affäre vu virdrun. Ech mengen, dass dat extrem wichteg ass. An nach

eng Kéier: Och do kann et sinn, dass een iwwerhaapt näischt méi bewiese kann.

Dofir sollen eis ganz Aktivitéite sinn; et ass net wierklech de Justizminister eleng, deen dat ka maachen, mä e mécht alles, fir dat ze ennerstëtzen. An ech mengen, et huet een eng gutt Jugendsektioun beim Parquet, bei de Parqueten, och dat soll een net vergiessen, fir wierklech ze kucken, wann eppes geschitt, matzäite kënne esou Affären ze poursuivéieren, wou een och nach ka wierklech eppes erreechen. Ofgesinn dovunner, dass, wann een esou eng Affär - och wann d'Verjährungsfrist méi laang ass - zéng, zwanzeg Joer mat sech ronderëmdréit, dass dat och net gutt ass fir dee selwer, deen esou laang dorunner knat an net erauskomm ass.

Dofir och, nach eng Kéier, déi Initiativ, déi ech muer der Regierung virschloen, fir ze soen, da kommt, mir kucken, dass, wann ee Leit huet, déi effektiv sech u Kanner vergaangen hunn, dass een awer verhënnert, dass déi iergendwou erëm bei Kanner optauchen. Well och dat gouf et an der Vergaangenheet, an notament do-duerch, dass mer - an dann elo halen ech op, Här Henckes -, keng Konnexioun vun de Casieren an Europa haten, dass zu Lëtzebuerg Leit konnten agestallt ginn, déi an engem anere Land condemnéiert waren, ouni dass een dat wosst.

Voilà, dat gesot, soen ech nach eng Kéier der Chamberskommissioun, dem Président-Rapporteur an lech alleguer awer vun alle Fraktiounen Merci fir déi konstruktiv Debatt, an ech wäert mech da selwer druginn, fir dass mer nach méi an d'Detailer ginn, fir dass eis net méi esou eppes geschitt.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci dem Justizminister fir all déi Explikatiounen.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi. Ech wollt lech allerdéngs nach drop opmierksam maachen, datt am Artikel 3 eng Erreur matérielle ass,...

(**Brouhaha**)

...an zwar an der Phrase liminaire sinn d'Wierder «L'alinéa 2 de» ze sträichen. Déi Phrase introductive liest sech also elo folgendermoossen: «L'article 372 du Code pénal est complété

comme suit:». Mir stëmmen elo iwwert den ofgeännerten Text of.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6338 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass ugehall mat 54 Jo-Stëmmen.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6338 est adopté à l'unanimité des 57 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupt, Ali Kaes, Marc Lies (par M. Lucien Clement), Mme Martine Mergen (par M. Jean-Paul Schaaf), MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber (par M. Félix Eischen), Lucien Weiler, Raymond Weydert et Serge Wilmes;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux (par M. Ben Scheuer), Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz (par M. Marc Angel);

MM. André Bauler, Eugène Berger (par M. Claude Meisch), Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Xavier Bettel), MM. Fernand Etgen, Paul Helming, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner (par M. Fernand Etgen);

MM. Claude Adam (par M. Félix Braz), François Bausch (par Mme Viviane Loschetter), Félix Braz, Camille Gira (par Mme Josée Lorsché), Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

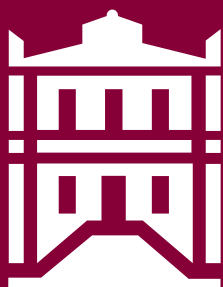
(**Assentiment**)

Et ass also esou décidéiert.

Domadder si mer dann och schonn um Enn vun eiser Sitzung vun de Mëtteg.

D'Sitzung ass opgehewen.

(**Fin de la séance publique à 17.22 heures**)

CHAMBRE
DES DÉPUTÉS

d'Chamber live
Chamber TV
och an der Rediffusioun
all Sëtzungsdag
vun 19:00 Auer un

d'Chamber online op
www.chd.lu

- L'actualité parlementaire sur www.chd.lu
- Retrouvez vos députés, tous les textes législatifs et documents parlementaires, les émissions «Chamber aktuell» et les vidéos des séances publiques sur www.chd.lu.
- La Chambre et les jeunes: si tu as entre 12 et 25 ans, consulte nos pages 'Junior' sur www.chd.lu, avec quiz, information et vidéo.
- L'actualité parlementaire vous intéresse? Consultez le site de la Chambre www.chd.lu.
- Comment est créée la loi? Toutes les explications en texte et en images sur www.chd.lu.
- De la première assemblée parlementaire de 1841 à la Chambre des Députés d'aujourd'hui: retrouvez l'histoire parlementaire sur les pages «organisation et fonctionnement» de la Chambre des Députés.